

שבת קודש

פרשת

קרח

מבנה"ח

תשפ"ו

שמועה טובה

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

פנינים יקרים

קרח סבר שהגיע זמן התיקון שאז הדיווג יעלה יפה

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירים בני אליאב ... ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיא עדה קרואי מועד" ... (טז א-ב) ופירש"י ז"ל ויקח קרח פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא. ויקח קרח, לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגום אונקלוס ואתפליג נחלק משאר העדה כו' עיי"ש ברש"י. **באמרי יוסף** (מהרה"ק ר' יוסף מאיר מספינקא זיע"א) הביא: הנה מ"ש רש"י ז"ל פרשה זו יפה נדרשת וכו' לכאורה שפת יתר הוא, וכמו שעמדו בזה כל המפורשים. לכן נ"ל לומר לדרכינו, דרמז בזה ענין טעותו של קרח ומחלוקתו. דהנה מבואר בהאריז"ל בסוד הפסוק ביחזקאל (מד, טו) והכהנים הלויים בני צדוק, דלעתיד לבוא כשיהיה סוד התיקון בשלימות יהיו הגבורות יותר במעלה מן החסדים, ויהיו הלויים כהנים, ויעבדו את העבודה במקדש, והכהנים יהיו לויים. והנה מבואר גם כן בלקוטי תורה (לקוטי זכריה) בסוד הפסוק (זכריה יד, ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, דלעתיד לבוא לא יהיה השם הוי"ה רק יהי"ה. ... עיי"ש.

ועל פי זה אמר **הצדיק הקדוש מראפשיץ** זצלה"ה, בפ"י מה שהמנהג שמברכין לחתן וכלה שהדיווג יעלה יפה, ור"ל כי הרי עתה כאשר השם הוא הוי"ה אזי היחוד הוי"ה אדנ"י הוא במספר צ"א, אבל לעתיד יהי היחוד יהי"ה אדנ"י גי' יפ"ה, וזה שמברכין שהזווג יעלה יפ"ה, ר"ל שיהי' סוד עולם התיקון ויחוד השני שמות יעלה יפ"ה עכ"ד ודפח"ח.

ובזה פירש בנו הרב הצדיק מו"ה אליעזר אבד"ק דזיקוב זלה"ה, מה שאומרים אמ"ן סל"ה, אמ"ן גי' צ"א, ולעתיד יהי' היחוד סל"ה, גימטריא יהי"ה אדנ"י, ודפח"ח.

ונמצא לפי זה יובן גם כן כאן, דהנה טעותו של קרח היה שכבר הוא עולם התיקון, ולכן אמר כי כל העדה כולם קדושים, והלויים צריכים להיות כהנים ולעבוד העבודה במקדש, והכהנים יהיו לויים, ולכן נחלק על אהרן ואמר שהוא צריך להיות כהן עתה. ולכן בא רש"י ז"ל לפרש הענין ואמר פרשה זו 'יפה' נדרשת, ר"ל שסבר קרח שכבר הוא עולם התיקון והשם הוא יהי"ה, ואם כן היחוד יהי"ה אדנ"י שעולה יפ"ה, ולכן נחלק על אהרן וכנ"ל.

הצדיק אין אצלו חילוק מי עושה תענוג לה'

"ויקח קרח" (שם). **בקדושת לוי:** "כי יש צדיק שעובד רק לעשות תענוג להבורא ב"ה, ואצל זה הצדיק אין חילוק אם הוא עושה תענוג להבורא ב"ה או צדיק אחר עושה תענוג להבורא ב"ה. אבל מי שרוצה לקבל שכר על עבודתו, זה רוצה שהוא בעצמו יעשה תענוג להבורא. וזהו: 'ויקח קרח', שרצה שהוא יקח ולא אחר. וזהו פירש"י 'שלקח מקח רע לעצמו', שבשביל זה חלק על משה ורצה להיות כהן גדול, ואם היה עובד רק לעשות תענוג להבורא ב"ה, בוודאי לא היה חולק שיהיה הוא כהן גדול".

כי אין שעה שאין בה מחלוקת

ברש"י 'פרשה זו יפה נדרשת'. **בתיבת גמא** (מהגה"ק ר' יוסף תאומים זיע"א בעל הפרי מגדים): וכמה גדול כח המחלוקת כמאמרם ז"ל. ובעו"ה עדיין יש בישראל ומוסיף והולך.

ואומרים הלצה, פרשה זו יפה נדרשת (רש"י בריש הפרשה), דבר בעתו מה טוב (משלי טו, כג), ושלא בעונתו, לא נאה לדרוש בפסח דיני סוכות או יוה"כ וכדומה, ו'פרשה זו' מחלוקת, 'יפה נדרשת' תמיד, כי אין שעה שאין מחלוקת והכל בזמנו, ובבית הכנסת משיחים מן חיים ומתים, וכל המחלוקת שם נעשה, וכשיוצאים הולכים למסור, וקורא אני עליהם שתולים בבית ה' (תהלים צב, יד), יליף שתול על פלגי מים (תהלים א, ג) תיגרא דמיא כו' (סנהדרין ז ע"א), בחצרות כו' יפריחו, עושה המחלוקת פרי, ה' יתן אהבה ואחדות ויגאלנו אמן.

בעלי מחלוקת בלי שום טובת הנאה יש לפרסם שמם לגנאי **"ודתן ואבירים וגו' בני ראובן, ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל"** וגו' (שם). **ובליקוטי הרי"מ** לכאורה קשה שהרי דתן ואבירים לא היו משבט לוי ולא חשבו על עצמם, והתורה פירסמה שמם לגנאי, ואילו מאתים וחמשים מקריבי הקטורת התכוונו לעצמם, והתורה חסה על כבודם ולא פרסמה שמותיהם. ונראה לומר, כי יתכן עוד למחול לאדם שאינו יכול להתגבר על יצרו ורוצה כבוד לעצמו, אבל לבעל מחלוקת לשם מחלוקת שאין לו טובת הנאה מזה, אי אפשר למחול ויש לפרסם שמו לגנאי. (כתבי חסידים)

וכן בספר הקדמון **'מנחה בלולה'**, וז"ל: ודתן ואבירים, הם נתעברו על ריב לא להם, שלא היה להם לחלוק על הכהונה, שהרי לא היו משבט לוי, ולא על הבכורה שנטל העבודה מהם ונתנה ללויים, שהרי לא היו בכורים, דכתיב להלן (כו, ט) ובני אליאב נמואל ודתן ואבירים. אך יוכל להיות שנכנסו במחלוקת על

בגופו וממונו, אע"פ כן **אם אינו נכנע לצדיק**
הרי הוא מוכן לגיהנם. (עבודת יששכר פ' וילך)

קרח לא ידע שמה שהשיג בדוכנו נצמח מזה שעומד בהיכל
"ויקהלו על משה ואהרן ויאמרו אליהם
רב לכם" וגו' (טז, א), ופירש רש"י ז"ל הרבה
 יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה, עד
 כאן לשונו. א"ל מהרה"ק **מקאצק** (אהל תורה).
 נראה, שהענין מטעות קרח היה, על ידי
 שראה שהשיג השגות ומדרגות גדולות,

בנפשכם כי דתן ואבירם היו מיושבי קרנות
 ואנשי השוק, לא כן, רק היו מלובשים
 מלבושי כבוד כמו מנהיגי הדור בלבוש
 קאפטאן וסטראקיס, והיו מעוטפים
 בטליתים יפים ובתפילין נאים ומהודרים,
 והבט נא וראה אחריתם.

אמנם קוטב דבר אמת הוא **אשר אפילו**
אם אדם עוסק בתורה ובהתמדה רבה מאוד
 והוא מלא וגדוש בש"ס ופוסקים ובספרי
 קבלה, והוא בעל צדקה וגומל חסדים

בכורה שניטלה מראובן ונתנה ליוסף,
 והיו סבורים שעשה משה בשביל יהושע
 משרתו.

דתן ואבירם היו מלובשים במנהיגי הדור אבל לא נכנעו לצדיק
"ודתן ואבירם בני אליאב" (שם). **בילקוט**
עבודת ישראל (מהמגיד מקאזניץ זיע"א) הנה
אדמו"ר הגאון הקדוש זי"ע ממאגלניצא,
 היה אומר בשם זקינו **המגיד הקדוש זצ"ל**
 מקאזניץ, שהיה רגיל לומר: **בל תדמו**

ושבת שמה

לקורח תהיה עליה בזכות השבת

פעם שהו **הרה"ק מדזיקוב** ובנו **הרה"ק**
מרוזודוב בעיירת המרפא קרעניץ. בחזרתו
 משם, נסע **הרה"ק מרוזודוב** לצאנז, ואביו
הרה"ק מדזיקוב היה אמור לבוא יומיים
 לאחר מכן... לאחר יומיים הגיע גם **הרה"ק**
מדזיקוב לצאנז באותה שבת **הרה"ק**
מדזיקוב בא אל שולחנו של **הרה"ק**
מצאנז... לאחר מכן הם סעדו יחדיו וערכו
 יחד את השלחן. כיבד **הרה"ק מצאנז** את
הרה"ק מדזיקוב לומר תורה. סירב **הרה"ק**
מדזיקוב. התאונן **הרה"ק מצאנז**: "מדוע
 מגיע לי שיצערני. הלא המחנות יודע שאני
 מתכוון לכך באמת ובתמים" (דער מחותן
 ווייסט אז איך מיינ ערנסט"). ענהו **הרה"ק**
מדזיקוב: "אם אתם מתכוונים באמת
 ובתמים, הרי איני חייב לומר בקול רם. אלחש
 לכם באזניכם". "אני מסכים". ענה **הרה"ק**
מצאנז. היה זה בש"ק פרשת קורח, ו**הרה"ק**
מדזיקוב לחש באזנו, שאיתא בכתבי
האר"ז "ל שלקורח תהיה עליה בזכות ש"ק,
 משום שבמזמור שיר ליום השבת נאמר
"צדיק כתמר יפרח" וסופי תיבותיו קרח.
 ואיתא במדרש על הפסוק **"ה' ממית ומחיה**
מוריד שאול ויעל" שהוא מרמז על קורח
 שתהיה לו עליה לבסוף. והנה כתיב "זכור את
 יום השבת". ותיבת "השבת" היא בגימטריא
"מוריד שאול ויעל". (רבינו **הרה"ק** רבי יצחק

מסטיטשין זי"ע אמר לי, שהכוונה ל"מוריד"
 בלא הוא (ו'). צהלו פניו של **הרה"ק מצאנז**...
 ("החכמה מאין" סטוטשין, עמ' מ"ח)

.....

דבר גדול אי' **בפרי צדיק**, (קרח אות יג).
 זה ענין שאמרנו שכיון שנכתב בתורה דברי
 קרח, "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם
 ה', מן הסתם הוא אמת, שלא היו הכתובים
 כותבים דברי בדאים שאמר, רק באמת כל
 העדה קדושים, כמו שנאמר "כי עם קדוש
 אתה" ובתוכם ה', זה מתקיים בשבת, שהוא
 מעין עולם הבא, שעתיד הקדוש ברוך הוא
 לעשות מחול לצדיקים, והוא יושב ביניהם,
 וכל אחד מראה באצבעו, ובשבת מתגלה
 מעין זה.

.....

פעם אחת בראש חודש תמוז נפגשו
 הצדיקים הק' **מאפטא ומרוזין** באחת
 העירות שבגליל **הרה"ק מאפטא**, וזה היה
 שכל אחד מהם חזר מאיזה חתונה, ועם
הרה"ק מרוזין היה בנו **אדמו"ר מסאדיגורא**
 והיה ילד כבן חמש. וביקש **הרה"ק מאפטא**
 את **הרה"ק מרוזין** לסעוד עמו סעודת ר"ה,
 והוא המזמין כי זה עיירות שלו, והסכים
הריז'נער. ובאמצע הסעודה אמר **הרה"ק**
מאפטא להעמיד יין, ואמר שהוא יעמיד ע"ב
 בקבוקים, ו**הריז'נער** יעמיד קי"ב בקבוקים,
 כמנין "יבק". ואמר **הריז'נער**, לא, רק הוא

יעמיד ששה, ו**הרה"ק מאפטא** יעמיד שבעה
 וכן הוה. ואמר **הרה"ק מרוזין**: **להרה"ק**
מאפטא שיכרך תחילה על היין כי הוא רב
 הגליל, ואמר האפטער להריז'נער שהוא
 יברך תחילה כי איתא (ברכות מו). אורח
 מברך (ואע"ג דזה קאי על ברהמ"ז, כך אמר
 לו). ושתה הריז'נער תחילה לחיים ואמר:
 כשירדו בני ישראל לבבל הכריחו אותם
 הבבלים להשתמש בשמות החדשים שהיו
 הוגים בבבל (עי' ירושלמי ס"ק דר"ה ה"ב,
 ובב"ר מח"ט) שכמעט כולם היו שמות עבודה
 זרה, ובפרט אמור הדבר בחודש תמוז, ככתוב
 (יחזקאל ח, יד) והנה שם הנשים יושבות
 מבכות את התמוז, ופירש שם **הרד"ק** שהיה
 נביא שקר ששמו תמוז. וכשנגאלו ישראל
 מבבל והיו רגילים להשתמש בשמות אלו,
 התאמצו דורשי רשומות לדרוש שמות אלו,
 בדרשות של קדושה. וגם אני אומר ברכה
 בדרך זו: דער אייבישטער זאל העלפן ס'זאל
 זיין תמוז-ו' ז היינו כי חטא העגל היה בין
 שעה שישית לשביעית (שבת סמ.), כלומר
 שיתוקן חטא העגל - (על כן אמר הריז'נער
 להעמיד ששה ושבעה בקבוקים לרמז הנ"ל)
 ואיך? כשיהודים ישמרו שבת כהלכתה, ואז
 כל המשמר שבת כהלכתה, אפילו עובד ע"ז
 כדור אנוש מוחלין לו (שבת קיט:). וענה
הרה"ק מאפטא אמר. (עירין קדישין החדש,
 רוז'ין, ח"א עמ' רלו)

אם הצדיק נהנה מאדם זה, מתאמץ ביותר לפעול עבורו (נפלאות התפא"ש).

וכן דייק הרה"ק **רבי מאיר מפרעמישלאן** מדברי **רש"י** פר' שופטים: 'משקיבל שוחד אי אפשר' שלא יהפך בזכותו, מדה טובה מרובה כשנותנים מעות לצדיק, אי אפשר שלא יהפך בזכותו:

הבית ישראל אמר בדרך הלצה, מדוע נותנים פדיון לצדיק, כי בתחילה הצדיק רואה למעלה שהצרה היא טובה לאדם, אך כשמקבל שוחד, הרי השוחד יעזור והוא נעשה עוור מלראות הסיבה העליונה, אזי רואה את הצרה רק כאן למטה ופועל ישועה. ונזכה לביאת משיח צדקנו בבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן.

למה נסמכה מחלוקת קרח ועדתו, לכ"ד מתנות כהונה, לומר לך, שלא די שהחולקים על הצדיק אינם יכולים לעשות לו רעה ח"ו, אלא אף אדרבה, מוסיפים לו עי"ז יותר טובות ומתנות מן השמים. (מנחם ציון, רימנאב, קורח)

עובדות צדיקים

"דער הייליגער זיידע קרח"

ידוע על הרה"ק **החזוה מלובלין זי"ע** שהי' רגיל לומר **"דער הייליגער זיידע קרח"** שהי' לוי והתייחס ללויים המשוררים על הדוכן מבני בניו של קרח. (מובא ב'הקדמה' לספר 'אבני זכרון')

אי אפשר לומר רעות על קרח זקנו של הרבי מלובלין ואי אפשר לומר עליו טוב שהי' ציער למשה רבינו

בילקוט עבודת ישראל (מהמגיד מקאזניץ זי"ע"א) רבינו [הרה"ק רבי יצחק מסטיטשין זצ"ל] סיפר, שהמגיד הק' מקאזניץ אמר אי אפשר לומר טובות על קרח, שהרי הוא ציער למשה רבינו. ואי אפשר לומר עליו רעות, שהרי הוא זקנו של הרבי החזוה מלובלין. [והעיר רבינו [הנ"ל]: שבספר הקדוש 'עבודת ישראל' של המגיד מקאזניץ, אין חידושי תורה בפרשת קרח]. (החכמה מאין, תשס"ד עמ' סד)

ובקדושת ציון (פר' קרח) להרה"ק מבאבוב זי"ע: ידוע מפי סופרים וספרים הקדושים,

מתוך מריבה' לפי פשוטו, שהוא טובה מהנאות וטובות העולם הזה, כי ידוע מ"ש רז"ל מחלוקת אחד דוחה מאה פרנסות וכו', והכי אמרו במרגניתא דרבי מאיר, הביא הרב הקדוש ראשית חכמה שער היראה פי"ב, וז"ל: מתערומות אחת שמקפחת פרנסות הרבה, יע"ש. וזהו כוונת מאמר רז"ל דקשה המחלוקת יותר מעי"ז דכשחטאו ישראל בעגל ירד המן ובמחלוקת קרח לא ירד המן, עיין בספר מעיל צדקה סימן שצ"ח יע"ש. וה"ט כדאמרן דמחלוקת אחד דוחה מאה פרנסות, וזה ברור. (גילון מתיקות קרח תשפ"ד)

"רב לכם בני לוי" (טז, ז). **וברש"י**: "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעותו" וכו'. לכאורה תמוה, וכי המאטים וחמשים איש קרואי מועד אנשי השם, שהיו ראשי סנהדראות, לא היה פקחים בדבר הזה. ויש לפרש, דבשלמא ישראל לא היו מפסידין ממחלוקת זו, שהרי כבר נגזר עליהם "במדבר הזה יתמו" (לעיל יד, לה), וממילא לא פחדו, כי היו רחוקים מן ההפסד וקרובים לשכר, אולי יבחר בהם השי"ת. אבל קרח, שהיה מבני לוי שעליהם לא נגזרה הגזירה, עליו תמוה, מה ראה לשטות זה. ויש לפרש עוד, כי ידוע שהקטורת מעשרת ולכך לא שנה בהם אדם (יומא כו), ועל זה היו ישראל יכולין להקפיד טובא. אלא דאיתא ביורה דעה (סי' רסו סי"א) דגם הכנסת ברית, להיות סנדק, מעשיר, ויכולים לזכות בסנדקאות, שהיא כקטורת. אמנם מני חטא המרגלים היו נזופים ולא מלו במדבר, ושוב היה מקום לחלוק, אבל שבט לוי, איתא במדרש שملו (ספרי, מובא ברש"י דברים לג, ט), ומשכחת אצלם סנדקאות, ואם כן מה ראה לשטות זה. (תורת משה להחת"ס)

"לא חמור אחד מהם נשאתי" (טז, טו). **ה'תפארת שלמה'** אמר בשם הרה"ק **רבי מאיר מאפטא** (בעל אור לשמים), שמפסוק זה משמע, שאם היה נוטל מהם ממון, היה מתאמץ לפעול עבורם שיחזרו בתשובה, וזה ענין ה'פדיון' שנותנים לצדיקים, כי

בעת שהיה עומד על הדוכן. על כן היה סובר, שאם יהיה עומד בהיכל להקטיר, ישיג מדריוגות יותר גדולות. אבל לא ידע, שהמדריוגות שהיו לו על הדוכן, היה נצמח מזה האיש שהיה עומד בהיכל.

ע"י ירידת המן בבוקר יראו מי הצדיק

"בקר וידוע ד' ... והקריב אליו" (טז ה). בספר חמדה גנוזה (תרס"ג) - בשם 'שמועות טובות'. וצ"ל למה החליט משה דווקא על הבקר אז יודע ד' את אשר לו. והענין כי אחז"ל (ראה יומא עה ע"א) והמן כזרע גד הוא, שהיה המן מגיד לכל אחד ואחד מדרגתו, אם אחד הי' צדיק, אז כשהיה משכים בבוקר היה מוצא תיכף את העומר מן שלו אצל פתחו בלי שום טרחא ויגיעה, וזה שהיה רשע היה לו טורח גדול עד שמצא העומר מן שלו, היינו חוץ למחנה רחוק מביתו, וזה שהיה בינוני היה מוצא במקום ממוצע לא רחוק ולא קרוב, לכן ע"י המן היה כל אחד ואחד ידוע ערכו בכל יום. וזה שהשיב משה לעדת קרח, אתם מתרמים לפני כו' שאתם צדיקים גמורים וכל כוונתכם הוא רק לשם שמים לטובת הכלל, כי אמרתם כי כל העדה כלם קדושים, אכן המתנינו עד למחר בבוקר כשירד המן, אז יראו הכל אם אתם צדיקים גמורים אם לא, שתראו המובחן היכן תמצא עומר המן שלכם, אם כצדיקים גמורים אם לא. וז"ש להם משה דווקא 'בקר וידוע ד' את אשר לו', ע"י המן שיורד בבוקר יודיע ד' מי הוא צדיק גמור וכונתו רק לשם שמים או להיפך שהוכרחו לרוץ חוץ למחנה ולבקש עומר שלכם, לכן החליט משה עד הבקר דווקא. (ש"ט)

במחלוקת קרח לא ירד מן - תערומת א' דוחה פרנסות הרבה ואי' **בשבט מוסר** (פל"ז אות כב) ... ותדע כמה קשה המחלוקת לפני הקב"ה, דבמעשה העגל שהיו בשלום לא נפסק המן, עד שהקריבו ממנה לפני העגל (שמ"ר מא, א), ובמחלוקתו של קרח לא ירד באותו יום, כאמרם ז"ל (ב"ר ד, ו) בששת ימי בראשית נאמר בהם כי טוב, לבד ביום שנתפלגו המים שלא נאמר כי טוב, לפי שכל דבר מחלוקת שנאוץ לפני המקום.

וכן אי' מהגה"ק **ר' חיים פאלאג'י** זצ"ל (ראה חיים) א"נ יש לומר 'אין טוב יוצא

דקרה לשם שמים נתכוון ורצה לעבוד העבודה כפי מדריגת והשגת כהן גדול, ולכן ביקש את הכהונה, וכמו שהיה מרגלא בפומיה דרבינו הקדוש **הרבי**

מלובלין ז"ע: בואו ונתרץ את זקיני קרח. והדברים עתיקים. כן מסופר, פעם אחת אמר רבינו הרה"ק **רבי משה מרדכי מלעלוב ז"ע** (קדושת מרדכי

קול מבשר

משל נאה מפי ספרים וסופרים.

ממנו למדים לא ליקח צד במחלוקת, וזאת ההצלה:

משל: ארי היה לו ריח הפה, וציוה לשה לשום חוטמו בפיו ולהריח, ושה התמימה הריחה ואמרה האמת, הארי נהם בחרי אף עז פנים כה תאמר על מלך החיות וקרע אותה לגזרים. אחר כך ציוה לזאב ופחד לומר האמת ואמר לו בחנופה יש לך ריח טוב, הארי שרק תואנה ביקש חרה אפו ואמר לו אני שונא חנופה וטרפו. אחר כך פנה אל השועל, הפיקח הזה ידע שכל מה שיאמר לא יהיה טוב, ואמר: אדוני המלך אטום בחוטמי ואין לי חוש הריח, וזאת הצילתו משיני ארי. (פרדס יוסף, פר' קדושים יט, יז)

ובספה"ק 'תולדות יעקב יוסף' (פר' בא, אות ח): דאיתא משל בספר בן סירא, שפעם אחת היה ארי רעב ופגע בצבי וכו', ואחר כך כבש וכו', עד שפגע בשועל פקח שבחיות ואמר שאין לו חוש הריח וניצל.

ובספר 'אברהם את עיניו' (מגילה יב, ב) להגר"א פאלאג'י זצ"ל, האריך במשל זו בטוב טעם, על הא דאיתא שם בגמרא: 'ויאמר המלך לחכמים, מאן חכמים - רבנן, ידעי העתים' - שידועין לעבר שנים ולקבוע חדשים. אמר להו: דיינוה לי! - אמרו: היכי נעביד? נימא ליה: קטלה - למחר פסיק ליה חמריה [ודכיר לה] ובעי לה מינן. נימא ליה: שבקה - קא מזלזלה במלכותא. אמרו לו: מיום שחרב בית המקדש וגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו, ואין אנו יודעין לדון דיני נפשות. זיל לגבי עמון ומואב, דיתבי בדוכתייהו כחמרא דיתבי על דורדייה. וכו'.

וז"ל: מיום שגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו. שמעתי מהרב כמהר"ץ פרחי נר"ו בע"ס 'זכות הרבים' ושאר ספרי מוסר, דפי' במאמר זה עפ"י משל נאה לזאב שהיה טורף בכל יום כמה צאן ובקר לאכול לשבעה, ויען האריה

להרה"ק מלעלוב זצ"ל (פר' קרח) בשם זקיני **החווה מלובלין ז"ע** שאמר: אילו היה יודע קרח שבישבו אחורי התנור יכולין לכוין אותן הכוונות שהכהן הגדול מכין

המקדש, ובלשון הכתוב "ושמרו משמרתך" (יח, ג). והנה, אחרי שכותב הרמב"ם את דיני שמירת המקדש (הל' בית הבחירה פ"ח), כותב שבשחר היו הכהנים בודקים את העזרה עם אבוקות של אור, ומסיים "כסדר הזה עושין בכל לילה ולילה חוץ מלילי שבת שאין בידם אור אלא בודקים בנרות הדלוקין שם מערב שבת".

ויש לבאר ענין זה בעבודת האדם לקונו: יום השבת רומז על ימות המשיח, שאזי יהיה "יום שכולו שבת" (סוף מס' תמיד), ויתגלה אור גדול "ונגלה כבוד ה'". עלול אדם לחשוב שלגבי הזמן דלעתיד לבוא והעילוי הגדול שיהיה אז, אין לעבודה בזמן הזה חשיבות כל כך, ואין לה תפיסת מקום ח"ו. אך בהלכה הנ"ל מרומז, שאדרבה, "בלילי שבת אין בידם אור", והיינו שבזמן "שכולו שבת" לא יהיו בידם "נר מצוה ותורה אור", ועל זמן ההוא נאמר "שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ - אלו ימי המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה" (קהלת יב, א. שבת קנא, ב).

וזה שלעתיד לבוא יתגלה אור גדול לא יהיה זה מצד עבודתם בזמן ההוא, אלא אור זה הוא תוצאה מ"נרות הדלוקים שם מערב שבת", כלומר, המצוות - "נר מצוה" - שהדליקו בערב שבת, לפני הגאולה כי העילוי הגדול של ימות המשיח הוא שאז יתגלה מה שפעלו בני בזמן הגלות. ישראל במשך זמן הגלות, וכלשון כ"ק אדמו"ר הזקן **בתניא** (ר"פ ל"ז) "תכלית השלימות של ימות המשיח. שהוא גילוי אור אין סוף ברוך הוא בעולם הזה הגשמי תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות". ונמצא, שאדרבה, כל העילויים והשלימויות דלעתיד לבוא הם תוצאה מעבודתנו עכשיו. ונזכה לגאולת עולמים ברחמים גדולים במהרה בימינו אכ"ר.

מלך על כלם ומשנהו הזאב, הלכו כלם אצל המלך להלשין על הזאב, וקרא האריה לזאב וגער אותו והתרה בו שלא יטרוף עוד שלא כדין אם לא שפשע כנגדו. ויהי אחר עבור ג' ימים כי היה רעב הזאב יצא לשדה, וכל הבהמות שראו אותו היו שמחים שבטוחים שלא יגע בהן, וישא עיניו וירא כשיב נבחר מיוחד שבעדרו שמן וטוב, וקרא לו הזאב, ובא לפניו שמח כי נכון לבו שלא יוכל להזיק לו, והזאב פתח פיו ויגש אל הכבש, ואמר לו: ראה מה יש לי בפה? אמר לו: אתה סרוח. אז קרא בקול גדול הזאב: "לי אתה קורא סרוח", ואכלו. וכששמעו כולם, אמרו הדין עם הזאב כי זה הוא בזיון גדול. עבר עוד ג' ימים, ראה עוד דבר שמן וטוב, קרא לו ואמר לו: ראה ריח פי מה הוא? א"ל: כריח עצי בשמים טוב. אז עילה מצא שהוא שקרן, וא"ל: וכי להתלוצץ ממני אתה רוצה? ואכלו. ולא יכלו לומר דשלא כדין עבד. ואחר עבור עוד איזה ימים פגע בשועל, שאל לה: תראה מה ריח יוצא מפי? השיב השועל בחכמתה: "מחילה שיש לי גזילה שקורין יריד'ה ואיני מריח כלל, תשאל לאחרים!" ועי"ז לא יכול לה הזאב. כך עשו חכמי ישראל 'מיום שגלינו מארצנו ניטלה עצה ממנו', דאם יריצוה למיתה, למחר בעי לה מנייהו, ואם יהפכו בזכותה בעת הזעם חמתו בערה בו. וזהו ממש כענין הזאב דממ"ן פגיעתו רעה, ולכן עשו כחכמת השועל שלא לומר מוטב ועד רע, זת"ד. (גיליון קרח מתיקות תשפ"ד)

• • • • •

מעלת העבודה בזמן הגלות

רעיון נפלא ביאר **האדמו"ר מליובאוויטש** (יום"ד ג' תמוז) **זיע"א**, (גליון שיחת היום - קרח תשע"ח, ע"פ **לקוטי שיחות** - חכ"א עמ' 243). בפרשתנו מוזכר ענין שמירת

ביום הכיפורים לפני ולפנים, לא היה חולק כלל על הכהונה, ועיקר המחלוקת היה שרצה להיות כהן גדול להיות משמש לפני ולפנים.

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טז, א).
פירש רש"י ולא הזכיר בן יעקב שביקש כו', והיכן נזכר שמו על קרח בהתייחסם על הדוכן. סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **מבעלזא** (פניני קודש, תש"פ). **בנסיעה ראשונה של הרה"ק מראפשיץ זי"ע אל הרבי ר' אלימלך זי"ע, נסע יחד עם קבוצת חסידים, ובדרך אמר להם שהוא בן הרב מלינסק**

להעירו מעלפוננו, ואז רכן לעברו הרבי ר' אלימלך זי"ע ושאלו: מה קרה? והשיב בלשון שאלה: "איזה חסרון יש לעבודת השי"ת בכך שנולדתי אצל הרבנית מלינסק?"

אז ענהו הרבי: לא אמרו לך נכון. כי רק יחסן שמנצל את זכות אבותיו כדי להתגאות ולהתפאר, אין ערך וחשיבות לייחוסו, ואני מרחקו, אולם, יחסן שמנצל את זכות אבותיו כדי להתקרב אל ה' ולעלות ממדריגה למדריגה, אז אדרבה זכות אבותיו מסייעתו.

זצ"ל ונכד הגאון ר' איציקל האמבורגער זצ"ל, ואמרו לו: "אם כן אין לך מה לנסוע אל הרבי, כי הרבי אינו מקרב מיוחסים". כאשר נתקברו יותר לליזענסק אמרו לו: "לא די שהרבי אינו מקרב מיוחסים, אלא הוא גם מרחקם, ואם כן לא כדאי לך להמשיך בנסיעה". אולם הרה"ק מראפשיץ לא שת לבו לדבריהם, והמשיך בדרכו.

כשנכנס אל הקודש, שאלו הרבי: מי אתם? השיב: נפתלי. שאלו: איזה נפתלי? ולא רצה להשיב. לאחר ששאלו כמה פעמים, גילה לו שהוא בנו של הרב מלינסק, ואז נפל תיכף כמתעלף, ונחפזו

פינת יקרת

שלא יהיה בפחות מ', אתיא תוך תוך, אתיא עדה עדה, כתיב (בקדושה) ונקדשתי בתוך בני ישראל [ויקרא כב לב] וכתיב (בעדת קרח) הבדלו מתוך העדה הזאת, וכתיב (במרגלים) עד מתי לעדה הרעה הזאת [במדבר יד כז] יצאו יהושע וכלב [ברכות כא: סנהדרין ב א]. שמעתי סתם מכבוד אדמו"ר הרב מהרמ"מ זצוק"ל ראה עד היכן הדברים מגיעים עד שכל הדברים שבקדושה שבישראל נשמעים ממרגלים ומעדת קרח, המ". והוא לדעתי גדול השבח שעולה מן הגיהנם יותר כו', והבן.

וזהו תוכל להתבונן מה שאמרו רז"ל [סנהדרין קט ב] ויקח קרח, לקח מקח רע לעצמו דייקא, מה שאין כן לישראל זכה שנתקדש שם שמים ע"י מה שאמר כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם הוי"ה, הנה תראה שאמר תוך ועדה והוא קדושתם. וזהו שעינו הטעתו, ראה שמוכן לדבר גדול שעל ידו יתגלה ענין קדושת השי" בעשרה מישראל. ותעמיק בזה עוד ויקח קרח, מהו ויקח קרח. ראה שמוכן לקדושת השי" בעשרה, על כן לקח עמו זכות עשרה מישראל, קרח יצהר קהת לוי דתן אבירם אליאב און פלת ראובן.

במאור ושמש, בפרשתנו (יומא דהילוליה - א' תמוז) זיע"א: איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו וכו' (אבות ה, יז). ... דהנה יש לדקדק במשנה הנ"ל, למה לא אמר המשנה 'זו מחלוקת בית שמאי ובית הלל', ולמה נקט 'מחלוקת שמאי והלל'. ונראה דנקט דווקא שמאי והלל, לפי ששמאי והלל חלקו לשם שמים דווקא, זה אמר הלכה כך הוא, כך צריך להיות תכשיטי כלה, וזה אמר לא כך אלא כך היא ההלכה וכך צריך להיות תכשיטי כלה, ולא היה כוונתם לשום פניה בעולם כלל רק לשם שמים, כנ"ל; לאפוקי תלמידיהם, דהיינו 'בית שמאי' ו'בית הלל', היה בנמצא ביניהם כמה וכמה שכוונתם היה לאיזה פניה, שזה אמר שרבי שלי גדול ביותר ואיש האלקים, וזה אמר שרבי שלי גדול ביותר, והיה מעורב בגאות וגדלות וכדומה פניות אחרות, והגם שהיה קיום למחלוקת שלהם גם כן וכו'... אבל כולה לשם שמים לא היה, כי אם מחלוקת שמאי והלל גופייהו, שהיה צלול וברור לשם שמים וכו'.

באגרא דכלה (בפרשתן) ביאר דבר מופלא: ויקח קרח. אמרו רז"ל מניין לדבר שבקדושה

באור החיים הקדוש עה"כ "ויאמרו א-ל אלקי הרוחות" וגו' (טז כב). ... עוד נתכוון לדבר לפניו דברי ריצוי המתקבל לפניו, על פי מה שקדם לו בידיעת הדרגת החפץ שיש לבוורא, האחד הוא שבח והלל אשר יתנו לו צבא מעלה, למעלה ממנו שבח והלל אשר יתנו לו נשמות הצדיקים מב' אוצרות החיים, אוצר א' של נשמות שעדיין לא באו לעולם הזה שעליהם אמרו ז"ל (יבמות סב א) עד שיכלו נשמות שבגוף, ואוצר ב' של נשמות שכבר באו לעולם הזה וחזרו ונתנו באוצר החיים, וכולם נותנים שיר ושבח והודאה לבוורא יתעלה שמו בסוד (משלי טז) כל פעל ה' למענהו. למעלה מהם השיר והשבח העולה מהנשמות אשר הם בעולם הזה אשר הם תוך הבשר והוא מונעם מהכיר ה' והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבחו ולהודות למאמרו זה עליון וחשוק אצל הבורא למעלה מהכל, וכמו שמבוארים הדברים בהרחבה בספר הזוהר גם בדבריהם ז"ל:

ולזה נתחכם משה וריצה ה' בדבר שהוא חפץ בו ואמר אלקי הרוחות לכל בשר שאתה חפץ שאלהותך תהיה לרוחות בזמן שהם בבשר, ואם אתה ממיתם אתה חסר רצון זה, ואין נכון להגביר הדינים שיסובבו הפסד קבלת אלהותך לרוחות שבבשר שהוא רום תכלית חשקך...

בספר **יפה שיחתן** (מהגה"צ רבי אלחנן הלפרין מראדמישלא זצ"ל, ח"ב דף נ') מביא: ידועים דברי הגה"ק **"הישמח משה"** זצ"ל שאמר לנכדו הגה"ק **"הייטב לב"** מסיגוט זצ"ל, שבמחלוקת קרח היה עומד מן הצד מאימת מדת גדלו של קרח, (שמעתי כן מפ"ק של הרה"ק מסאקמאר זצ"ל, ואחריו הוסיף לומר שהישמח משה זי"ע אמר שנענש אח"כ על זה, שכל דבר טוב לא יצליח בקל, כי אם על ידי מחלוקת עם מתנגדו), ושם **ביפה שיחתן** (ח"ג דף כ"ח) שמעתי **מהרה"צ מסאקמאר שליט"א** ומהרה"צ **ר' איציקל מפשעווארסק שליט"א** בהיותם בלונדון, ביום ד' כ"ח תמוז תשכ"ה יומא דהלולא של הרה"ק **"הישמח משה"** זצ"ל. סיפר הרה"צ **מסאקמאר שליט"א** כפי המקובל אצלו, שזקנו הרה"ק **"הישמח משה"** זצ"ל אמר שזהו פעם השלישי שהוא נמצא בעולם הזה. והגיד כי בראשונה ה' בדור המדבר, וזוכר את צורת המשכן האוהל מועד וכליו כאילו ראה אותם זה עתה (וידוע כי נכדו הייטב לב זצ"ל שאלו ע"ד מחלוקת קרח, והשיבו, אם כי דתן ואבירם היו ידועים לרשעים, אבל מי שהכיר את קרח קשה ה' להבחין עם מי הצדק, בינו לבין משה רבינו ע"ה), ובפעם השני' ה' בזמנו של ירמ' הנביא, ועתה הוא בעולם הזה בפעם השלישי. ומפי **הגה"צ מנאסאד** (מוה"ר אברהם יושע פריינד) ז"ל שמע שבפעם השני' ה' ירמ' הנביא בעצמו, וידוע שה' רגיל על לשונו לומר **"אני הגבר"** כלשון ירמ' הנביא (איכה ג' א').

טעותו של קרח שהוא העושה והקב"ה עוזרו

"כל העדה כולם קדושים" (טז ג). בספר **הגש"פ 'שלחן הטהור'** (דף ו, א) (מהגה"צ ר' בן ציון הלוי גאסענבויער זצ"ל מקאמארנא (מח"ס חקת הפסח הקצר))... שאומר הכתוב (דברים יח, יג) 'תמים תהיה עם ה', שהאדם צריך בכל עניניו לעשות עצמו טפל לה', פי' ממש יעשה עצמו לאין שהוא אינו עושה כלום, אלא כל מה שהוא עושה ה' הוא העושה. כן שמעתי שאמר הרה"צ ר' ישראל (שליט"א) [זצ"ל] **מטשארטקוב** בן אדמו"ר הרה"צ **ר' דוד משה** ז"ל, פי' הכתוב בתהלים (יג, ב-ג) **"עד אנה תסתיר את פניך ממני"**, עד מתי יש הסתרת פנים, (אבל אם האדם מקיים

'השלך על ה' יהב' אין כאן הסתרת פנים), 'עד אנה אשית עצות בנפשי' כל זמן שאני חושב שאני בעצמי אוכל לעשות, כי יש אנשים שבוטחים בכחם או בחכמתם ברוב עשרם, ואומרים שהאדם צריך לעשות וה' גם הוא בעזרו.

מובא בס' 'היכלי שן' ממר אבי הגאון צי"ע ז"ל, שהוא ה' תלמידו של ה"ג בעל 'ישועות יעקב' ז"ל לא מש מאהלו של תורה: פעם אחת היתה אסיפה לתקנת הקהל ונאספו שמה הבעלי בתים, ובעת הזאת לא היה [הגה"ק] בעל ישועות יעקב בביתו שהלך על ברית מילה, והמתניו שם הבעלי בתים בבית החיצונה עד יבוא הרב לביתו. בין כך בא גם הרב הצדיק **ר' צבי ז"ל מזידיטשוב** כקכ"ה לבית הרב הגאון בעל ישועות יעקב כי אהבת נפש אהבו זה את זה, ועדיין הרב בעל **ישועות יעקב** לא היה בביתו, וישב לו **הרב מזידיטשוב** בין הבעלי בתים, ושמע שהבעלי בתים מספרים זה עם זה **"האדם צריך לעשות וה' גם הוא בעזרו"**.

ויען הרב ויאמר: זה היה דעתו של קרח שאמר (במדבר טז, ג) 'כל העדה כולם קדושים' מעצמם, 'ובתוכם' גם ה' הוא ביניהם לעזרה. 'ומדוע תתנשאו אתם מנשאים, את ה' בזה שאתם אומרים 'על קהל ה' שה' הוא על הקהל שהוא עושה הכל, לזה אומר הכתוב שלא יהיה האדם מהכת הטפשים האלו, אך יעשה עצמו טפל וה' הוא העושה הכל מראש עד סוף. זה הוא פי' של 'אני מאמין שהבורא ית"ש הוא ראשון' מהתחלת המעשה, 'והוא אחרון' עד סוף המעשה. (גילון מתיקות קרח תשפ"ד)

כיון ששמע שהשי"ת בתוכם נפל על פניו ושב בתשובה

"וישמע משה ויפול על פניו" (טז ד). **באהל אלימלך** (אות ער) כ' בספר **'תורת משה'** פר' קרח מהה"ק **ר' משה** זי"ע מ"מ מקאזניץ בכת"י: כי כל העדה כולם קדושים וגו' וישמע משה ויפול על פניו. עיין בספר **נועם אלימלך** טעם על נפילת פניו בדרך צחות. והנראה לדרכנו גם כן על דרך צחות, דהנה פעם אחת היה הרה"צ **מו"ה זושא** זצ"ל אצל השיעור שאמר אדוני

אבי מורי ורבי הרב **המגיד זצ"ל מקאזניץ**, ובאמצע השיעור נפל **הרב זושא** על פניו ובכה בכייה גדולה. ואחר כך שאלו אותו למה בכה כל כך. והשיב שראה איך הפמליא של מעלה באו לשמוע דברי קדשו של הרב המגיד, ולא יכול להתאפק מלשוב בתשובה, על כן בכה בלב מר ושב בגודל התשובה.

וזה גם כן יכול להיות כוונת הכתוב, כששמע משה אומרים אליו 'רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', ותיכף כשמעו דבריהם שהשם יתברך ברוך הוא בתוך בני ישראל, נפל על פניו ושב בתשובה עכ"ל. ועיין בספר מנורת זהב פ' קרח.

"רב לכם בני לוי" (טז ז). **וברש"י**, וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו... בהיות אדמו"ר הרה"ק **רבי דוד משה מטשארטקוב** זלה"ה כבן שש שנים, היה לומד **חומש** עם **פרש"י** עם מלמד מיוחד, פעם אחת כשלמדו בפרשת קרח, וקראו דברי **רש"י** על הפסוק רב לכם בני לוי וז"ל, וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, שאל אדמו"ר מהמלמד שלו, והלא ב' עינים היו לו לקרח, והיה מן הראוי שיכתב בלשון רבים, עיניו הטעוהו, ומה טעם כתב רש"י בלשון יחיד עינו הטעתו. וכשלא ידע המלמד לענות לו, אמר לו אדמו"ר פירוש הדברים, כי לכאורה היה די לו לאדם בעין אחת, כי גם כך היה יכול לראות כל הנצרך לו, ולמה נברא בשתי עינים, והטעם, כי עין אחת נתנה לו שיראה בה גדולת הבורא, והעין הב' נתנה לו שיראה בה שפלות עצמו, כי כשיכיר היטב בגדלות הבורא ובשפלות עצמו יזכה לעבוד את השי"ת באמת. וזה גרם לקרח שיחלוק על משה, אף שזכה להשיג עוצם גדולת הבו"ה אך מתוך שלא ראה שפלות עצמו, ואדרבה ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, וזה גרם לו שיחלוק על משה וזה כוונת **רש"י** קרח שפקח היה, כוונתו, שעינו האחת היתה פקוחה לראות בה גדלות ומעלת הבורא, מה ראה לשטות זה, לחלוק על משה אדון הנביאים ולקחת

מלשון: 'אפגישטעלט', היינו שאהרן הכהן עמד וטען להשי"ת: 'בין המתים ובין החיים' בוא וראה החילוק בין - יהודי חי ליהודי מת, יהודי חי מודה ומתפלל להשי"ת ועושה מצוות, ויהודי שמת אין לך שום נחת רוח ממנו... וע"י תפילה זאת 'ותעצר המגפה'... וכן הוה, ונעצרה מיד המגפה בעיר רדאמסק:

מסופר כי **החסיד רבי מרדכי מראקוב זצ"ל**, אשר שימש כ"בדחנא דמלכא" של **הרבי מלובלין זי"ע**, ודבריו היו בחכמה ובהשכל, אמר פעם **לרבו** הקדוש: "יודע הרבי, נס גדול מתרחש עם בני ישראל בכל שנה ושנה קודם תקיעת שופר". מה הנס? שאל הרבי. ענה **רבי מרדכי זצ"ל**: "וכי לא נס הוא שהחליט מי שהחליט בעבורנו לומר שבע פעמים **"למנצח לבני קרח מזמור"**. "לו היה מחליט שנאמר שבע פעמים את קפיטל קי"ט בתהלים... הלא יום שלם לא היה די בעבור אמירה זו..." כששמעו חסידים את הדברים אמרו: כוונתו של **רבי מרדכי זצ"ל** היתה, כי בפרק קי"ט שבתהלים מוזכר איך צריכים להראות חיו של איש יהודי כשר בתכלית, ללמוד תורה, לקיים מצוות בדביקות, לחיות באמונה, וכדומה מהדברים הרבים הנזכרים באותו הפרק. לו היינו אומרים זאת קודם תקיעת שופר, הרי לא היינו יכולים להרים עין למרומים מרוב בושה וכלימה, ועוד היינו גורמים קיטרוג חלילה בהיותנו רחוקים אלף אמות ממה שמוציאין אנו בפינו... אכן נס גדול מתרחש עמנו שמזכירים אנו **"למנצח לבני קרח מזמור"**... אשר חסאים היו והרהרו בתשובה ונתקבלו... מזמור שכזה הוא טובה גדולה בעבורנו...

עצה נפלאה שיהא אוכל מתוך פסולת...

פעם אחת כשישב הרה"ק **רבי יחזקאל מקאזמיר זצ"ל** בסעודת שבת נפל זבוב בתוך הרוטב שבקערה. מה עשה, ציוה להוציא הקערה מחוץ לשולחן, להכניס כף אל הרוטב תחת הזבוב ולהשפיל הקערה למטה, ועל ידי זה נמצא הכף

בשביל החסיד הנ"ל, כי אף שאיבד כל כספו הוצרך לברוח עם כל משפחתו לארץ ישראל, וניצל הוא וכל משפחתו מהמלחמה הנוראה (מלחמת עולם השניה). ליקוטי יהודה - החדש (פרשתנו עמ' קסא):

עוד וברש"י מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו". כשהיה **רבי ישראל מהוסיטין** בילדותו, למד פעם את דברי **רש"י** אלו ושאל את מלמדו: "מדוע כתוב 'עיניו' בלשון יחיד ולא 'עיניו'?", נהנה המלמד משאלתו הנבונה וביקש מהילד למצוא הסבר לכך. השיב הילד בחכמה: "הקב"ה ברא לאדם שתי עיניים, כדי שבעין אחת יתבונן תמיד בגדלות הבורא ובשניה יראה את שפלות עצמו. קורח היה מנושאי הארון ובעל רוח הקודש. בעינו האחת היטיב לראות את גדלות הבורא, אך בעין השניה בה היה צריך לראות את שפלות עצמו, עין זו הטעתו הוא ראה בה שושלת גדולה יוצאת ממנו אך כלל לא ראה את שפלות עצמו".

הצדיק **רבי עמרם חסידא** הקבור בצפת שהיה בזמן **החתם סופר זי"ע** כשהיה ילד קטן כבן שש, פעם אחת בלכתו לת"ת נטפל אליו גוי אחד שרצה לצערו וללגלג עליו ולקח לו את הטלית קטן שהיה על בגדיו, הילד לא הסכים להמשיך ללכת ללא ציצית עד שהביאו לו מביתו טלית קטן אחר ומרוב צער פלט מפיו "הלוואי שייבלע הגוי הזה באדמה" ולאחר ב' ימים נשמע בעיר שהגוי נפל לבור עמוק ונשברו כל עצמותיו, אח"כ שאלו את הילד מדוע קילל אותו בעונש זה, ענה להם כי גם קורח לגלג על מצות ציצית ונבלע באדמה.

"ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" (י"ז). החסיד המופלא **רבי בן ציון אפטער זצ"ל** סיפר, שפעם היתה מגיפה בעיר רדאמסק ובאו לבעל **ה'תפארת שלמה** זי"ע שיתפלל בעדם, יצא **התפא"ש** לככר העיר ואמר: כתוב בפסוק: **"ויעמוד בין המתים ובין החיים"**, ויעמוד הוא

הכהונה מאהרן קדוש ה', ומה גם, שאמר לו משה אתה וכל עדתך הנועדים על ה', ואיך יבא לחלוק עליו יתברך שמו אחר שהכיר גדלותו ית', ועל זה תירץ **רש"י ז"ל**, עינו הטעתו, עינו דייקא בלשון יחיד, כי העין השניה, שצריך לראות בה שפלות עצמו, הוא הטעתו לראות בה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, וזה גרם לו להקהל על משה ולאבד טובה הרבה. (דברי דוד טשארטקוב דף ע"ד)

ברש"י קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו וכו'. סיפר הרה"ק **הבית ישראל** מגור זצ"ל: תלמיד חכם וגביר אחד היה נוהג לבוא תמיד לזקיני הק' בעל **השפת אמת** זצ"ל. אחר כך כשנתמנה אאמו"ר ה"אמרי אמת" זצ"ל לאדמו"ר כממלא מקום אביו. המשיך הלה לבא לשולחנו. פעם אחת נזדמן לו איזה מסחר לקנות יער ובא לשאול את פיו של אאמו"ר ה"אמרי אמת" זצ"ל, ויעץ לו שיקנה, ואח"כ הפסיד על ידי זה את כל כספו ופשט את הרגל. כיון שכך הפסיק לבוא אליו.

לאחר זמן כאשר שהה ה"אמרי אמת" במרינבד (עיירת מרפא ונופש) והחסידים הלכו אחריו, החסיד לשעבר גם שהה שם, והלך ג"כ אחריו וחשב בלבו שאפילו שאצלו הוא עצמו אינו נחשב לרבי, מכל מקום בנו של רבי הוא. בעודו חושב כך היסב ה"אמרי אמת" זצ"ל את פניו אליו ואמר לו: איתא במדרש (במדב"ר פר' יח, ח) **"וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, אלא עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו שמואל ששקול כמשה ואהרן"**. ולכאורה אטו משום כך הותר כבר לקרח לחלוק על משה רבנו ע"ה, ועוד מדוע מחלוקתו של קרח היתה רק אחר חטא המרגלים, אלא דכיון שראה קורח שהעצה שנתן משה לשלוח מרגלים לראות את הארץ לא הצליחה, עלה בליבו שיכול לחלוק עליו, כי רבי שנותן עצה שאינה מועילה אינו רבי! אבל באמת משה רבינו נשאר משה רבינו, וקורח נשאר קורח. וסיים **ה"בית ישראל" זצ"ל**: אולם באמת עצתו של אאמו"ר ה"אמרי אמת" היתה טובה

עם הזבוב למעלה, ואין זה בורר פסולת, אלא בורר אוכל, על ידי שהשפיל הקערה למטה, והכף עם הפסולת נמצא מבלי עשיה למעלה.

ואמר שהנה כי כן, בשמים ממעל משתמשים בעצה זו, שנאמר "מוריד שאול ויעל" שאם רוצים להציל את מי שהוא מן הגיהנום ואינו ראוי כל כך להוציאו בעצמו, לכך "מוריד שאול" שמורידים הגיהנום בהשפלה למטה, וממילא נמצא זה "ויעל" שהוא עומד למעלה, עכדה"ק, ודפ"ח.

ובזה י"ל הענין שהיה בבני קורח שנאמר "ובני קרח לא מתו" וידוע מה שאמרו חז"ל "מקום נתבצר להם בגיהנום וישבו עליו וכו' ועליהם אמרה חנה "ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל", דהנה ידוע שהם היו בעצה תחילה, ורק בשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום, והוריד הגיהנום ושאלו, ונשארו הם ממעל במקום גבוה, וכן יעשה לעתיד עם כל עדת קורח: (ישא ברכה)

הפטרה

"הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי" וגו'. (יב, ג). מובא מעשה **בפאר הדור** (על בעל "החזון איש" זצ"ל, ח"ב עמוד קיז - קיח) שנקרא פעם אל עיירה אחת כדי לפסוק שם בדינו של שור שנשחט ונמצאה סירכה בראותיו, אם להכשיר או להטריף את השור. הרב פסע רגלי שעה ארוכה דרך פיתולי היער

העבות עד מקום השור בדק אותו ופסק מה שפסק. כשעמד לשוב לביתו, מיהר הקצב בעל השור לשכור כרכרה מכובדת הרתומה לשני סוסים על חשבוננו כדי להסיע את הרב בכבודו הראוי לו ליעדו. אולם **רבי אברהם ישעיהו קרליץ** סירב בכל תוקף להיענות להזמנה וליסע בכרכרה. הפציר בו הקצב אך הרב נשאר בשלו. כשעל שפתותיו ריחף חיוך קל וביישני פנה אל הקצב במתק שפתים ואמר לו: אני עושה כן לא מתוך צידקות יתירה ולא מתוך גאווה, דרך זו למדתי ממשה רבינו שהצהיר באזני ה': "לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר טז, טו). בדומה לכך שמואל הנביא השביע את ישראל שיעידו בו: "את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי" (יב ג). וכי אפשר להעלות על הדעת שנביאי קודש אלה התפארו בזאת שלא פרצו בלילה לרפת איש לגנוב את שורו או חמורו מבלי שירגיש? אין זאת אלא אפי' כשקראוהו לבדוק "סירכה" בשור ולפסוק בשאלה והעמידו לרשותו חמור לרכיבה, לא הסכים לכך. וסיים **החזון איש** במתק לשונו "מעשה אבות סימן לבנים":

סיפור לשבת

ראשי הדור צריכים להיות מובדל מן העם - מרע"ה נפל על פניו להתבונן אם נכון שהוא מתנשא ונשלח לו מן השמים מובא **בית רבי** (פרק כח) בשם **בעל ה'תניא'** זיע"א. פעם אחת היה אחד מהמנגדים אצל רבינו [בעל ה'תניא'] נ"ע בלאדי,

ותבע מרבינו על מה שעומד אצלו משרת אצל הפתח ושאר דברים שנראים כרוממות כו'. והניח רבינו ראשו על זרועיו על השולחן כמו בנפילת אפיים זמן מה, ואחר כך הגביה ראשו והשיב לו: כתיב 'ראשי אלפי ישראל' כו', שאלופי וגדולי ישראל נקראים ראש כו'. והנה על דרך משל בגשמיות באדם, שהגם שהוא גוף אחד הראש והגוף מחוברים יחד, אעפ"כ מתחלקים הלבושים, שעל הגוף בגד בפני עצמו ועל הראש בגד בפני עצמו, ולמה לא יתפרו בגד אחד על הגוף עם הראש ביחד, אלא שהראש צריך להיות מובדל וניכר מהגוף כו', וכמו כן ראשי הדור צריכים להיות מובדל מהעם כו'. והנה האיש קיבל התירוץ בכי טוב, והלך לו. אך בנו אדמו"ר האמצעי [בעל ה'צמח צדק'] נ"ע לא הסתפק בתשובה זאת, כי אמר לו לרבינו: להשיב תשובה זאת, לא היית צריך להניח ראשך על זרועך כו', והיית יכול להשיב לו זאת תיכף. והשיב לו רבינו: הנה כשאמר קרח 'כי כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשא' כו', כתיב 'וישמע משה ויפול על פניו', ואחר כך אמר 'בוקר ויודע' כו'. ולכאורה היה יכול לומר לו זאת תיכף, ולמה נפל תחלה על פניו כו'? אך משה רבינו ע"ה חשב, אולי אומרים לו זה מלמעלה וקרח הוא שליח, ואם כן, אם יאמר לו תירוץ יבא אחר כך איש אחר ויאמר לו כך כו'. על כן נפל על פניו להתבונן אם באמת יש לו התנשאות, ואחר שהתבונן וראה שאין לו שום התנשאות, וכאשר העיד השי"ת עליו 'והאיש משה עניו מאד' כו', אז הבין שאין זה שליח מלמעלה כי אם קרח פלגאה כו', ועל כן אמר לו 'בוקר ויודע'

יומא דהילולא

מטשערנאביל זי"ע היו כל פעם זולגות עיניו פלגי מים. ועוד סיפר: פעם אחת הלך הגאון עם הרה"צ לטובתו אל רב אחד שהיו מהמתנגדים, ותיאר לפניו את הרה"צ שהוא נכדו של הרה"ק מהר"א מטשערנאביל זי"ע כשהרב השיב ע"ז בביטול, אמר לו הטעפליקער רב בקול, דרך ארץ! הרה"ק מהר"א מטשערנאביל זי"ע היה שר התורה ומיד תקום לכבודו, ומיד קם הרב ההוא מלא קומתו מחרדת הקודש והבטיח לעשות את מה שבקשו ממנו.

.....

סיפר האדמו"ר מרחמיסטריווקא זצוק"ל על הגאון מטעפליק זי"ע אשר בהתקרב חג הסוכות היה טורח תמיד מאוד למצוא אתרוג מהודר בכדי לקיים מצות ד' מינים בהידור, שנה אחת לא מצא הגאון אתרוג מהודר שימצא חן בעיניו, ורק בערב סוכות מצא אצל הסוחר החשוב ר' מענדל פרידמן אתרוג מהודר וקנה אותו במחיר מוזל עקב השעה המאוחרת, ובשעת המקח היה נוכח שם יהודי אחד מחשובי העיר, ויהי ממחרת ביום טוב הראשון של חג בא הגאון לבית הכנסת בלא ארבע מינים בידו, וביקש אצל אחד מהמתפללים ארבע מינים מהודרים במתנה על מנת להחזיר, ובהלל לא היה להגאון ד' מינים לנענועים, והיהודי החשוב הזה שהיה נוכח בשעה שהגאון קנה האתרוג התפלל מאוד כי הרי ראה בעצמו שהגאון קנה אתרוג מהודר, ומיד אחר התפילה ניגש אל הטעפליקער רב ושאלו על כך, ענה לו הגאון: מעשה שהיה כך היה, ביום טוב בבוקר בקומי לפני הנץ כדי לקיים מצות ד' מינים לפתע שמעתי מהדירה הסמוכה ילד בוכה ואמו צועקת עליו ובוכה מרוב פחד, ורציתי להיות לעזר, יצאתי ודפקתי על הדלת לשאול מה קרה, ונודע לי שהאשה הזאת זה עתה נתאלמנה ונישאה ליהודי הזה השכן שלו, והבן הזה היה בנה ולא בנו, והנה הבעל הלך לטבול במקוה ועוד מעט יחזור כדי לקיים מצות ד' מינים, ופתאום לקח הילד את האתרוג ושיחק בו וכתוצאה מכך פסל אותו, והיא נתמלאה פחד כי עוד מעט יחזור הבעל וכאשר ישים לב למה שקרה ישפוך חמתו על בנה - המשיך הגאון וסיפר: הרגעתי אותה והלכתי להביא את האתרוג שלי, ואמרתי

וכו' הגאון המופלג ר' שמשון אהרן פולנסקי זצ"ל, אבדק"ק טעפליק ברוסיה, ואח"כ רב ואב"ד בשכונת "בית ישראל" בירושלים. שנתיים זכיתי להיות בצל הגאון בכל - יום ויום, הגאון הדריך אותנו בהוראה, ובכל יום-יום כשעתיים או יותר עברנו על "הלכות ביורה-דעה" וכו'.

הרב הגאון היה היחיד שהיה יודע "בעל-פה" את כל האוה"ח הק', על כל החמשה חומשי תורה. ובכל ליל חמישי היה יושב בבית המדרש הגדול של השכונה, רבינו התפלל שמה בקביעות, והיה יושב בראש השולחן, ומסביבו ישבו הרבה אנשים, ובפניהם חומש ושומעים את השיעור של האוה"ח הק' בפרשת השבוע. הגאון היה אומר את השיעור "בעל פה" "מלה במלה", ומעולם לא החסיר אפילו במלה אחת מהפירוש הנ"ל, והיה זה ממש כאילו היה הפירוש מונח לפניו, והוא קורא ממנו מלה במלה, וכן היה נוהג שנים על גבי שנים בסדר הלימוד של האוה"ח הק'. וכולם התפללו מאד מאד על בקיאותו הרבה הזו, ולא ידוע לנו מאיש אחר שהיה יודע ובקי בכל האוה"ח הק', בצורה כזו בעל פה, מלה-במלה. אני זוכר פעם: כשבאתי ללמוד אצלו את השיעור, פנה ואמר לי, שהיום הוא יום היארצייט של הגה"ק רבי חיים בן עטר זי"ע ועכ"א, ובקש ממני להשיג עבורו סוס ורכב, בכדי לנסוע להר הזיתים, ולהשתטח על הציון של האוה"ח הק'. השגתי את הרכב, ונסענו להר הזיתים. ומה שראיתי אז, נשאר חרות בלבי ומוחי, מה שאי אפשר לי לשכוח אותו למשך כל ימי חיי. מיד כשהגענו לקברו של האוה"ח הק', התפשט הוא הגאון על הקבר, בידיו וברגליו ובכל גופו, והתחיל לבכות בדמעות שליש, וכך נמשך כחצי שעה, ובאותו רגע שהוא הרים את ראשו, וראה והביט עלי איך שאני עומד שם בלי התפעלות, אז פנה ואמר לי בבכי גדול: חיים אורי, לו ידעת מי הוא הקבור פה, היית גם אתה בוכה כן. אינך יודע מי הוא הגאון והצדיק, הקדוש והטהור, רבינו ר' חיים בן עטר זצ"ל זי"ע ועכ"א.

.....

סיפר האדמו"ר מטשערנאביל זצוק"ל - (בני ברק) אודות הטעפליקער רב, שאפילו כשהיה מדבר כמה פעמים ביום מהרה"ק מהר"א

כ"ח סיון (ה'תש"ח)

יומא דהילולא קדישא של הגה"ק
רבי שמשון אהרן פולנסקי
[הטעפליקער רב] זיע"א
בן הגה"ק רבי אברהם יצחק זיע"א

משפחתו התייחסה לגזע הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל, והרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב והרה"ק רבי ליבר הגדול מברדיטשוב, והרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע [כפי שחרוט על מצבתו]. אביו הגה"צ שהיה אחד מגדולי התורה המפורסמים בסביבתו (הוא היה בקי בעל פה בכל ספרי ה"חתם סופר"), וכן אבי אביו ולמעלה עד כמה דורות, שמשו ברבנות בערי וואהליץ ופודוליה.

רבי שמשון אהרן נודע כעלוי כבר בימי ילדותו. סיפר הרב חיים אורי ליפשיץ: פעם בעת שהייתה בדיחא דעתו, (של הגאון מטעפליק זצ"ל), אמר לי תוציא כל ספר מהארון - וספרים רבים היו לו - ותראה לי רק את החלק התחתון שבדף ואדע - כך אכן עשיתי, וכל ספר שהוצאתי מהארון אמר לי, למשל - 'זוהי תשובה זו וזו בנודה ביהודא או בחתם סופר, או בשאר שו"ת, והפסק הוא כך וכך'! למראה השתוממותי אמר לי - 'האמן לי, מעודי לא שכחתי! ופעם אמר שבימי חורפו ידע יותר מ- 50 ספרי שו"ת בע"פ. בעת שבחן אותנו הוא המליץ לנו ללמוד את פתיחת ה"לבושי שרד" להלכות טריפות עצמות, מדובר בכמה עשרות עמודים צפופים מאוד בדברים עמוקים וקשים. שאלנו אותו, כמה זמן אמור לקחת הלימוד הזה והשיב לנו: 'כל אחד לפום שיעורא דליביה, כשהייתי בן שש עשרה ישבתי כל לילות החורף הארוכים ליד התנור ולמדתי, לילה אחד הספיק לי כדי ללמוד ולזכור את הפתיחה הזו'.

.....

סיפר הרב ר' חיים אורי ליפשיץ: בזמן שהייתי בירושלים עיה"ק בשנת תר"ץ עד שנת תרח"ץ, זכיתי לראות ולהסתופף בצל חכמים וגדולי ישראל, ומשנת תרצ"ד עד תרצ"ו, זכיתי להיות תלמיד להאי גאון אמיתי חריף ובקי בנש"ק, ובעל מדות וכו'

להאשה שלא תאמר לבעלה דבר וחצי דבר ממה שקרה, רק תשים את האתרוג הזה במקום האתרוג שלו, וכך היה שהאשה לא אמרה לו דבר, והוא לא הרגיש בכך, והגאון מטעפליק נשאר בלא אתרוג... ורבינו היה מפליא מאוד את הגאון מטעפליק באמרו אלי: תתאר לעצמך רב בקהילה בלא ארבע מינים הלא זה אוושה מילתא, מה יחשבו עליו? ובכל זאת כדי שהאלמנה לא תצטער הכל כדאי!

.....

חתנו סיפר, כשחלה את חליו שלח לומר לחתנו יש לי קבר מוכן בהר הזיתים, אבל בעוד חודשיים אסתלק מהעולם, ואז תפרוץ מלחמה, ואי אפשר יהיה לקבור אותי בהר הזיתים לכן תקברוני בקברות סנהדריה, ועם עד שנתיים יהיה אפשרות להוציא עצמותי להר הזיתים, תעשו כן, ואם אחרי שנתיים, תשאירו אותי בבית החיים של סנהדריה. ניבא וידע מה ניבא, הוא נפטר בעצם מלחמת תש"ח, בכ"ח בסיון. (לוקט מגילון דברי תורה בעלזא שלח תשע"ב)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ל' סיון א' דר"ח תמוז (ה'תר"ט)

יומא דהילולא קדישא

של הגה"ק רבי שלמה קלוגר זיע"א

בן הגה"ק רבי יהודה אהרן זיע"א

חסיד אחד של כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע, בשם ר' עזריאל בראדער, היה תלמידו של הגה"ק רבי שלמה קלוגר זי"ע, פ"א לפני ראש השנה בקש ממנו כ"ק מרן זי"ע שיאמר איזה דבר תורה מרבו הגרש"ק, אמר ר' עזריאל שפעם דיבר רבו מענין אמירת "לשם יחוד" לפני עשית מצוה **שהנוב"י** (מהדו"ק יו"ד סי' צג) מפקפק בזה, כידוע, ולעומתו **החיד"א** (בריש ספרו עבוה"ק) **והבאמ"ח** (תשובה בסו"ס "שער התפלה") מקיימים מנהג זה, ואמר שדעתו נוטה שראוי לאומרה לפני קיום מצוה, והטעים דבריו ע"פ משל לאדם שרצה להביא למלך דורון יקר מאוד, ומכיון שהוצרך לעבור דרך יער שמצויים בו לסטים, עלה ברעיונו שלכל אורך הדרך, במשך עוברו ביער, יכריז בקול גדול שהוא מוליך מתנה למלך, שכן כאשר ישמעו

הלסטים שמו של המלך ינוסו מפניו, כיון שלא ירהיבו עוז בנפשם לגזול את המובל למלך, כי מרה תהיה אחריתם.

והנמשל מובן, דהנה כל מצוה שהאדם מקיים צריכה להיות ראויה להתקבל לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, ולכן צריכה להעשות בשלמות הכונה ובשלמות המעשה, וגם על האדם להיות מוכן ומזומן לגשת לפני קונו, שאם לא כן הרי צד ההתנגדות דקדושה חוטפים את המצוה (באה"ט או"ח סי' תקעא), וכלשון **הרמב"ם** (הל' תשובה פ"ז ה"ז) שכל זמן שהאדם אינו בשלמות "עושה מצוות וטורפין אותו בפניו", ולכן נכון לומר לפני עשית המצוה: "הריני בא לקיים מצוה זו כאשר ציוני הבורא ית"ש, לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה", שכן באמירה זו מייחד האדם את המצוה להשי"ת, וכך לא יעיזו כוחות ההתנגדות דקדושה לחטוף ממנו את המצוה שהוא מוליך כדורון למלך מלכי המלכים. ובזה פירש הפסוק (תהלים מה, ב): "רחש לבי דבר טוב אומר אני מעשי למלך" וגו', פירוש, כשלבי רוחש דבר טוב לעשות מצוה או להתפלל לפני השי"ת, מתיירא אני שמא יטרפו אותי, לכן: "אומר אני מעשי למלך" הנני מכריז ואומר שמעשי הם דורון למלך מלכי המלכים, ועי"כ: "לשוני עט סופר מהיר" בלא חשש שיטרפו אותי, כיון שכולם יראים ומפחדים מלנגוע בו את"ד.

בר"ה, לפני תקיעת שופר, קרא שוב כ"ק מרן זי"ע את החסיד ר' עזריאל, ובקשו לחזור על הדברים האמורים ששמע מהגרש"ק, ותיכף אחר שגמר את דבריו ניגש כ"ק מרן זי"ע אל התקיעות!

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' תמוז (ה'תקפ"ג)

יומא דהילולא קדישא

של בעל ה"מאור ושמש"

הרה"ק רבי קלונימוס קלמן זיע"א

בן הרה"ק רבי אהרן הלוי זיע"א

רם היחס עד הרא"ה מרבותינו הראשונים.

המגיד **רבי ישראל בקמייסטר** זצ"ל שהתגורר בסוף ימיו בארץ ישראל, מספר ששמע מאיש חסיד שקיבל מפי "א גוטער

יוד"מ מנייטטא הרה"ק **רבי יוסף ברוך** זי"ע שסיפר אודות אביו הרה"ק בעל **המאור ושמש** זי"ע, כי בכל ר"ח אלול נכנס לחדרו המיוחד ולקח מאזנים קטנות של זהב ושקל בהם מיני תבואות ואמר אחר כך איזה סוג מן התבואות יגדל שנה זו בשפע ובטוב, ומי להיפך ח"ו, ולא נפל מדבריו ארצה כחוט השערה.

.....

לימים, כאשר נשא מדברותיו במקהלות חסידים, הסביר רבינו איזו תועלת נמשכת לאדם הנוסע אל הצדיקים. "דהנה כל דרך איש ישר בעיניו, ובפרט הלומד ועוסק בעבודה ידמה בנפשו שכבר היא במדרגת צדיק. אמנם כשבא אצל הצדיק, נופל עליו פחד ומורא, ורואה אז שמעשיו אין נחשבים כלום, ונופל ממדרגתו שהיה נחשב בעיניו לצדיק ובעל מדרגות ובא למדרגת תשובה... וגם כשרואה עבודת הצדיק, שהם גדולים מאוד, נפל עליו הבושה, שהוא מתבייש במעשיו ומדותיו, ויראה לתקנם ולעבוד עבודת ד' ביתר שאת וביתר עוז - זה הוא התועלת הבא להנוסעים להצדיקים "בכל דור ודור השי"ת שולח לזה העולם צדיקים גדולים שיש להם נשמות קדושות וגבוהות עד למאוד", כתב רבינו בפרשת יתרו "ואנחנו בנ"י מצווים במצווה מן התורה לידבק בתלמידי חכמים, ובנסוע האיש הישראלי אל הצדיקים שבדורו ומקרב את עצמו בתשובה ואהבה רבה אל הצדיק, אזי כמים פנים אל פנים הצדיק משפיע אליו בקדושתו להיות לו יתד נאמן בקדושה שלא יפול הנופל ממנו".

.....

עובדא פלאית ביותר, אותה היה מספר הרה"ק **רבי מרדכי מנדבורנא** זי"ע, אירעה פעם בערב חג הסוכות, כאשר הרבי ר' אלימלך זירז את רבינו שיתן שנת לעיניו ולעפעפיו תנומה, כדי שלא תחטפנו שינה בערב, בעת הכניסה לסוכה הקדושה. התפלא רבינו מאוד על הוראה זו, שהרי מעולם לא הורגל שתחטפנו שינה בתחילת הערב, אך את פקודת רבו שמרה נפשו. לאחר תפילת ערבית כאשר נכנס עם רבו הקדוש לסוכה, מיד הרגיש כי תרדמה נופלת עליו, אמנם רבו הקדוש היה עומד עליו ומעוררו: "אל תרדם, קלמיש!" ובכל כוחותיו התאמץ לפקוח את עיניו ולהשאירן פקוחות. רבי אלימלך החל לומר "אזמין

ישראל ויאחד אותם לגדוד אחד, אימתי יהיה זה, והוא יגוד עקב, בעקבתא דמשיחא יעשה שלום בין ישראל.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' תמוז (ה'תרס"ה)

יומא דהילולא קדישא

של בעל האדמו"ר מבאבוב

הרה"ק רבי שלמה

הלברשטאם [הראשון] זיע"א

בן הרה"ק רבי מאיר נתן זיע"א

החסיד ר' יוסף פעריל ע"ה מעיר מאקאו שבגליצא, היה מחסידי רבינו וקיבל רשיון מיוחד מהממשלה, שרק לו תינתן הזכות למכור סגרים לכל הסוחרים במדינה. ויגדל האיש הלך וגדול בעשירות מופלגה עד שנהיה גביר אדיר, והיה ממנו שמור לו לטובתו, אחר שנהג לחלק סכומים עצומים לצדקה, ולעניי ארץ ישראל. פעם הגיע ר' יוסף פעריל לבאבוב ביום ראשון, ונכנס לחדרו של הצדיק והתפרץ בבכיה גדולה וסיפר בדמעות שליש, שגוי רשע מעליל עליו, שנהג מסחרו שלא על פי חוק, ותבעו בבית משפט וגם שכר עדי שקר, שיעידו כנגדו, וקבעו את המשפט ליום ד' הקרוב, ועתה הוא בסכנה גדולה, שלא יכניסו אותו לבית האסורים, ויחרימו את הרשיון שלו, וכל פרנסתו תלך לטמיון, וכל אותם משפחות ת"ח שהחזיק יישארו ללא תמיכה, ואף חילול גדול יצא מזה, כשיתפרסם המעשה. באותה תקופה נהג רבינו לנסוע כל יום לטייל לשאוף אוויר צח עקב חולשתו, ונסע עימו בנו מרן ר' בן ציון. קודם שנסעו, ביקש שוב ר' יוסף מבן הצדיק שיעלה זכרונו לטובה לפני אביו הק', שיפעל בעבורו ישועה מן השמיים שיצא ממצוקתו. באמצע נסיעתם אמר בן הצדיק לאביו: "דבריו של ר' יוסף מדכאים את רוחי, איך מעז גוי רשע לשלול את פרנסתו ולהושיבו בבית הסוהר?". ואביו ענה לו: "הלא בזמן האחרון התרבו גויים רשעים בכל העיירות, שרוצים לחטוף פרנסות ישראל, דע לך, שע"י פרק תהילים ניתן לבטל את הגוי הזה!". כאשר שמע מרן מהרב"צ את דברי אביו, שעל ידי קאפיטל תהילים אפשר לבטל את הרשע, ולא דבר קשה הוא, הפציר באביו, שיפעל ישועה לר'

נשמת הבעש"ט הקדוש". ונטל הרבי ארבעה עצים קטנים והעמידן בארבע זוויות בקרקע, לסמן את המקום לציון קברו. ואמנם ימים אחדים אחר זה נסתלק הרבי ר' אלימלך לגנזי מרומים, ונטמן באותו מקום. זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן (שם, עיי"ש מקורות שהביא)

.....

אליהו יבא בעקבתא דמשיחא לאחד אותנו לגדוד אחד אי' במאור ושמש (פרשת ויחי), בברכת גד בן יעקב נאמר 'גד גדוד יגודנו והוא יגוד עקב', ויובן ע"פ המשנה בסוף מס' עדיות שכשיבא אליהו הנביא ירבה שלום בעולם ותתבטל המחלוקת מן העולם. [וכמ"ש התולדות יעקב יוסף שלזאת יש המהדרין להרבות במחלוקת כדי שיזכו להכיר בגדולתו של אליהו הנביא זכור לטוב..]

ואי' בספה"ק שאליהו התשבי מתושבי גלעד, ובפ' מטות מסעי נאמר שמשה רבינו נתן את עיר הגלעד לשבט גד, הרי שאליהו התשבי הוא משבט גד. ואע"פ שמקובלנו שאליהו הוא פינחס משבט לוי, מבואר בספר הגלגולים על מה שארז"ל בגמ' ברכות 'אליהו בארבע' כי היה לו לאליהו ד' נשמות, כי פינחס זה אליהו, והוא ממש אליהו התשבי שהופיע לאחר בתקופת המלכים לאחר אחיה השילוני, כי ממש הגוף הגשמי היה של פינחס שלא מת, לאחר שכרתו לו הקב"ה ברית שלום להיות 'מלאך קיימא', ובתוה"ק מסופר שאלעזר מת וכיהן פינחס תחתיו, ואח"כ דחו את פינחס מכהונתו משום שלא התיר את נדרו של 'פתח [הפטרות פ' חקת] ומאז והלאה נעלם פינחס ואין יודעים ממנו, ולאחר תקופת המלכים הנה הוא מופיע והוא אליהו הנביא מתושבי גלעד.

וכ' האריז"ל שאלו הם ד' הנשמות שהיו בו. נשמת פינחס בן אלעזר עצמו. ונשמת נדב ואביהוא שנתעברו בו בשעה שהרג את זמרי. ומאז עלה מדרגת בן אלעזר לדרגת 'בן אהרן'. הנשמה השלישית היא נשמת אליהו התשבי מתושבי גלעד משבט גד, הנשמה הרביעית היא נשמת אליהו הנביא משבט בנימין ולא מגד.

כנודע שחכמי ישראל נחלקו אם הוא משבט בנימין אם מגד אם מלוי, ונתגלה להם אליהו שכולם אמת. וכיון שאליהו הוא גם משבט גד מתושבי גלעד,

מפרש המאור ושמש 'גד גדוד יגודנו', יבא יום ויתגלה אליהו הנביא ויעשה שלום בין

לסעודתי אושפיזין עילאין אברהם יצחק יעקב... או אז זכה רבינו לראות עין בעין את האבות הק' הנכנסים אל הסוכה, ואף הבחין כי היו לבושים במלבושי הצדיקים, "זיידענע קאפטענעס מיט סטראקעס" ... (עלים לתרופה קרח תשפ"ג)

.....

בערוב ימיו של רבו הקדוש, זכה רבינו להתלוות אליו כאשר נגלה בפניהם מחזה מבהיל ונורא. יום אחד פנה הרבי ר' אלימלך לתלמידו החביב ואמר לו: "בלילה תכין עצמך, וחזקת מאוד והיית לאיש". בתחילת הלילה הזהירו שוב: "תהיה נכון ומזומן לחצות הלילה". קרוב לחצות הלילה הזהירו עוד הפעם להיות עתיד ומוכן לשעה הבאה, ולבש הרבי ר' אלימלך את בגדיו העליונים, ולקח את מקלו בידו, וילכו שניהם יחדיו אל 'בית החיים' של ליזענסק. הרבי ר' אלימלך התייצב במקום מסוים, וחגר את אבנטו, ותחב את ידיו של רבינו בתוך אבנטו. בהגיע חצות הלילה אמר הרבי ר' אלימלך: "נו! - -". ואז נפתחה ארובת השמים כנגדם, ותצא אש גדולה ונוראה, ומן האש נתפזרו ונפוצו ניצוצות ואורות על פני כל העולם כולו. רבינו לא היה יכול להסתכל באור החזק שהאיר מסוף העולם ועד סופו, ונאלץ לעצום את עיניו. לבסוף נתקבצו יחד ניצוצי האור מכל העולם, וירדו ונכנסו בארץ אצל רגליהם. אז פתח רבינו את עיניו, וכעבור איזו שעה אמר הרבי: "די!" ומיד נסגר שער השמים, והאש נפסק. או אז פנה אליו הרבי ר' אלימלך ואמר: "כעת אנו יודעים מה הוא הבעש"ט, כי תמיד נוראות נפלאותי הלא כבר היו לעולמים בעולם הזה תנאים ואמוראים ולא זכו להשם 'בעל שם טוב', עד שבא רבינו הקדוש רבי ישראל ממעזיבז זי"ע ונטל את השם. על כן הייתי משתוקק מתי אזכה לחזות את הוד כבודו של הבעש"ט, והשיבוני מן השמים שבעלמא הדין אי אפשר לראותו כי אם בעולם הבא, אך הבטיחו לי כי בטרם אסתלק מן העולם יראו אותו אלי, וכעת ראיתי את אשר חפצתי, כי האש הגדולה היא נשמת מוריני הבעש"ט הקדוש, וניצוצות האור שהתפשטו בכל העולם הלא המה כח התורה והחסידות שלו שעל ידו מתקיים העולם גם בימינו אלה". סיים הרבי ר' אלימלך ואמר: "תדע קלונימוס יקירי, כי בעוד איזה ימים אסתלק מזה העולם, וכשהתלמידים ישבו לדון היכן לקבור אותי, תגיד להם כי כאן היא מקום מנוחתך, הואיל וכאן נתגלתה

יוסף, באמרו שבנידון דידן זה ממש פיקוח נפש, כי הרבה משפחות מישראל מוחזקות על ידו, הן כאן, והן עניי ארץ ישראל. רבינו שמע והחריש. כשהגיע לביתו, סגר בעדו הדלת, והתבודד זמן ארוך, שלא כדרכו שלא היה סוגר הדלת באמצע היום. והנה למחרת היום, אחר הצהריים, ירד ר' יוסף מן הכרכרה, ובשמחה רבה סיפר לרבינו, שהוא נושע מצרתו. אותו גוי רשע הלך לשתות בבית מרזח יחד עם העדים ששכר ונשתכרו, והחל להתקוטט עם העדים אודות השלל של היהודי איך יחלקו ביניהם, והתחילו לריב, ותוך כדי מריבה הוציא הגוי הרשע סכין מכיסו ונעץ זאת בצווארו של אחד העדים, שנפל מיד חלל על הארץ, מיד הגיעו השוטרים ועשו חקירה ודרישה, ואותו גוי מתוך שכרותו הודה על מעשה הרציחה, וסיפר, שהוא שכר אותם להעיד כנגד היהודי, ומיד אסרוהו בנוחשתיים, וכמובן כל עניין המשפט נתבטל. (פרי הכרם)

• • • • •

בעת שרבינו היה במרחץ המרפא באדנויהיים, באה לאכסניה נערה בשם שיינדיל, שנשמטה ויצאה בלאט מהמוסד לחולים אנושים שהיה סמוך לשם, הנערה רצתה להיכנס לרבנו, אך המשמשים, שחסו על בריאותו התשושה, דחו את משאלתה. הנערה ביקשה להזכירה לכל הפחות לפני רבינו, ולומר לו, שהיא נכדתו של ר' יעקב שטיינהארט מפראנקפורט ממקורבי חסידי צאנז, וכששמע זאת רבינו, ציווה להכניסה. כשנכנסה לחדר בלוויית אנשי הבית, והתייפחה בבכיה גדולה ומרה, וסיפרה, שהיא חלתה בשחפת חזקה ל"ע, והכניסוה למוסד כאן לרעות עד שתסתאב ותירקב ותצא נפשה, מה חטאתה ומה פשעה שנפל בגורלה לשבוק חיים בטל ימיה!... כה שאגה מנהמת ליבה, כשדמעות מאין הפוגות זורמות מעיניה, עד שכל הנוכחים בכך עמה. קרא לה רבינו פתאום ואמר: "אל תבכי ואל תדאגי, עוד תהיה אשה זקנה ותאריכי ימים!". כששמעה את ההבטחה המפורשת, נרגעה רוחה וחזרה להמוסד. למחרת הרגישה שינוי בגופה, ותספר הדבר לרופאים, ובדקה ובתמהון קבעו שנתרפאה כליל ממיחושיה, ותוכל לשוב לביתה לשלום. האשה ניצלה בחיים משתי מלחמות העולם, ונפטרה בארץ ישראל זקנה ושבעת ימים ונפטרה בת צ"ד שנה.

• • • • •

בשנת ה'תרס"ה נסע לעירית נופש באדנויהיים עקב מצב בריאותו ושם יצאה נשמתו. כשנפטר לא ידעו מקורביו אם לטלטל את ארונו עד עיר מגוריו באבוב או שיקברוהו באותה עיירה. אחד מהם נטל את חומשו ומצאו מקופל בהפטרות פר' ויחי שכתוב "וישכב דוד עם אבותיו ויקבר בעיר דוד והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה", והיה לפלא בעיניהם כי הרה"ק יושב על כסא הרבנות מביקאובסק באבוב עד ארבעים שנה! והבינו שיש לקוברו בבאבוב. (פניני צדיקים קרח תש"פ)

• • • • •

הרה"ק מבאבוב זכה לחביבות מיוחדת אצל זקינו הר"א מדיזקוב, אשר אף התבטא עליו: 'די גמורא זאגט 'כל אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים', מיינט מען דעם יונגערמאן' (מה שהגמ' (סוכה מט): אומרת 'כל אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים', הכוונה היא לאברך זה ואכן היתה לו צורה נפלאה.

כמו כן גם היה חביב ביותר אצל זקינו הרה"ק מצאנז. גם דודו הרה"ק בעל אמרי נועם זי"ע [אחי אמו] היה מחשיבו ואוהבו ביותר, והיה מכנה אותו 'מיינ שלמה'לע' (שלמה'לע שלי), וכך גם היה הרה"ק מראזוואדוב זי"ע מקרבו ומחבבו באופן נפלא. (גיליון דעהו קרח תש"פ)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ב' תמוז (ה'תקכ"ה)

יומא דהילולא קדישא של

הרה"ק רבי נחמן מהורודענקא זי"ע

בן הרה"ק רבי יצחק זי"ע

הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זי"ע היה מחזיק את הרה"ק רבי נחמן מהורודענקא זי"ע לגדול מאד, והיה מרבה לספר בשבחו, ואמר עליו מאי דאיתא במדרש "כל המספר בשבחן של צדיקים, כעוסק במעשה מרכבה". (אמרי פינחס השלם, ח"א עמ' תצט).

• • • • •

סיפר הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה זי"ע בעל "תולדות יעקב יוסף" זי"ע, שפעם נסע יחד עם רבנו הק' רבי נחמן זי"ע מק"ק נעמירוב לשבות בש"ק בצילא דמהימנותא, אצל רבם מרן הבעש"ט הק' זי"ע. ביום ששי, כשהיו עוד באמצע דרכם, פגעו באדון אחד שנסע לאטו במרכבה גדולה והדורה לפניו באותה הדרך, והם יראו לעבור עליו. הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע הכה את ידיו ואמר, ווי ווי כי בנסיעה באופן כזו, נחלל שבת, ח"ו, אבל רבנו הק' רבי נחמן זי"ע אמר כדרכו ש"זו לטובה", אבל לעומת זה הוסיף בזה עוד צער לצערו של הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע, אבל תוך שעה קלה נתאמת בטחונו של רבנו הק' רבי נחמן זי"ע, כיון שהאדון הלז נשלח לקראתם לתשועה, כי פתאום פגשו מחנה גדול של גויים שנשאו משאות באותו כוון, כך, שלא היתה שום אפשרות לעבור לפניו, הן מחמת גודל המחנה והן מחמת ערמות השלג שנערמו בצדי הדרך, אבל כשראו הגויים את המרכבה ההדורה לפניו עם האדון, פינו כולם את הדרך עד שמרכבת האדון ואחריה עגלת רבנו הק' רבי נחמן זי"ע והרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע עברו לפניו. לאחר מכן הגיעו לפרשת דרכים. האדון המשיך לצד אחר והם הגיעו למחוז- חפצם לחטול.

• • • • •

סיפר הרה"ק רבי גדליה מליניץ זי"ע בעל "תשואות חן", שפעם נסע מרן הבעש"ט הק' זי"ע יחד עם תלמידו רבנו הק' רבי נחמן זי"ע, ובאו לכפר אחד והגיע זמן מנחה. צוה מרן הבעש"ט הק' זי"ע לגבאי שיכנס לאכסניה אחת לראות אם אפשר להתפלל שם. מבלי להמתין על תוצאת הבדיקה, נטל רבנו הק' רבי נחמן זי"ע מיד את הטלית והתפילין שלו ונכנס לבית והתחיל להתפלל. הגבאי יצא ואמר למרן הבעש"ט הק' זי"ע כי הבית מלא בגויים וא"א להתפלל בו, אמר לו מרן הבעש"ט הק' זי"ע, אם כן, לך וקרא לרבי נחמן שיישב על העגלה ונסע מהר מפה, כי עוד מעט נאחר זמן מנחה. כשנכנס הגבאי מצא כבר את רבנו הק' רבי נחמן זי"ע מתפלל מעוטר בטלית ומעוטר בתפילין. הגבאי קרא לו ש' צא, אך רבנו הק' רבי נחמן זי"ע כבר היה שקוע בתפלתו ולא שמע כלל את קריאתו. יצא הגבאי ואמר למרן הבעש"ט הק' זי"ע שרבנו הק' רבי נחמן זי"ע מעוטר כבר בטלית ומעוטר

מבעלזא זי"ע ומנהגי היה לילך בכל שבת אל שולחן המגיד הק' ושבעתי עונג ונחת מדרכו בקודש. רגיל הייתי שבכל פעם שנסעתי לבעלזא, לקחתי ברכת הפרידה מהמגיד.

אני הייתי ג"כ חשוק בנים ל"ע, תמיד הפצרתי בכ"ק מרן מבעלזא שיתפלל בעדי שאפקד בבנים. פעם בעת שהפצרתי מאד ברבינו כ"ק מרן זי"ע, הביט בי ונאחז, הבנתי שאנחתו שאין לי שום תקוה ח"ו, לקחתי ברכת הפרידה וחזרתי בצער לביתי. ביום ש"ק - המשיך בעל האכסניה לספר - הלכתי אל שולחן המגיד הק' והעמדותי יין על השולחן. כשהושטתי לו את ידי בברכת "לחיים", אמר לי: "תתברך בבנים טובים, השי"ת יעזור לך שתיפקד בזו השנה בבן זכר זרע של קיימא".

עמדותי משתומם, הרהבתי עוז בנפשי ושחתי לפניו את כל הענין שהיה לי עם כ"ק מרן מבעלזא זי"ע, ענה המגיד ואמר: "אבל אני מברך אותך ומבטיחך שיהיה לך בזו השנה בן זכר בעזרת השי"ת". לשבת השניה נסעתי לבעלזא, תמה כ"ק מרן: "הלא רק לפני כשבוע ימים היה אצלי ומדוע כבר באת אלי שוב? שחתי לפניו את דברי המגיד ודבר ברכתו שבירכני. שאל אותי כ"ק מרן זי"ע: "אמור לי מי הוא המגיד הזה?" אמרתי לו שמו הק' וכי הוא בן הצדיק הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל. אמר לי: "אינני מכיר אותו ואינני רואה אותו כרבי". חזרתי לביתי ושחתי לפני המגיד הק' את כל דברי כ"ק מרן מבעלזא. ענה המגיד ואמר: "אמור לו בשמי כיצד יוכל להגיד שאינני רבי, והלא ראיתי אותו בראש השנה בהיכל עליון, כשהוא לבוש בלבושו של ירמיה הנביא, וגם הוא ראה אותי", מיד נסעתי לבעלזא ומסרתי את דברי המגיד. כ"ק מרן מהר"ש זי"ע נתפעל מאד והרים קולו: "אמת, אמת, אם הוא ראה אותי בלבוש זה הוא בוודאי רבי וברכתו ותפילתו יעשו פרי ויהיה לך בעזרת השם זרע של קיימא", ואמנם באותה שנה נפקדתי בבן זכר. בעל האכסניה הצביע על בנו שעמד על ידו ואמר: "זהו בני שנולד לי ע"י תפילת המגיד וברכתו, בטוח אני שגם אתה תיושע על ידו", וכך הווה שתפילת המגיד עבור האיש הזה עשתה פרי ונפקד בזרע של קיימא.

.....

ב' תמוז (ה'תרמ"ט) יומא דהילולא קדישא של "המגיד מטריסק" הרה"ק רבי אברהם זי"ע אבן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע

מסופר שהרה"ק ר' ברוך מגרליץ זי"ע אמר שמאביו הדברי חיים למד שאפשר להתקיים ולחיות בלי שינה, ומהמגיד מטריסק למד שאפשר להתקיים ולחיות בלי אכילה, כי המגיד הק' בכל השבוע לא אכל כי אם טעם מעט חלב, ובשב"ק אכל מעט מאד מפרוסת המוציא ואכל עין של הדג וברך על כוס משקה ותו לא

.....

ציפיתו לביאת המשיח היתה מעל למשוער, ואת סיבת מיעוט אכילתו תלה באנחת מלך המשיח, וכה סיפר רבינו, כשנסעתי פעם עם אבי המגיד מטשערנוביל זי"ע פגשנו זקן אחד בדרך ונכנס אבי איתו לביתו ושוחחו לבדם שעה ארוכה, כשיצא אבי ליוה אותו הזקן וכשעלה למרכבה שאל הזקן את אבי האם הגיע הזמן שאוכל כבר לבא? וכשאבי ענה עדיין לא, נעקרה מלבו של אותו זקן אנחה השוברת יותר מחצי גופו של אדם, אבי גילה לי שזה היה מלך המשיח שמצפה כבר לבא לגאול את ישראל, ואיך אוכל לטעום ולאכול כשאנחתו של מלך המשיח ניצבת לנגד עיני וחודרת לעמקי נשמתו

.....

אמרו בשם הרה"ק בעל ה"שפת אמת" שאמר, שכל אברך צריך למשכן את הטלית ותפילין שלו בכדי לקנות את הספר "מגן אברהם" מטריסק.

.....

פעם בא איש אחד חשוק בנים ל"ע אל המגיד הק' מטריסק ולן שם באכסניה. שאלו בעל האכסניה למטרת בואו, סיפר לו האיש מרי שיחו: היות שאני חשוק בנים, על כן ברצוני להיבנות בזכות תפילת הצדיק בזרע של קיימא. ניחם אותו בעל האכסניה ושח לו: בידי הוה עובדא. לפני הרבה שנים, כשבא המגיד הק' מטריסק לעירנו, הייתי עוד צעיר לימים והייתי קשור לכ"ק מרן רבי שלום

בתפילין ומתפלל בדבקות. כששמע זאת רבו מרן הבעש"ט הק' זי"ע, צוה לאנשיו להכנס לבית, באמרו שבוודאי יגרום כבר רבי נחמן איזו צרה לגויים, וכך הוה. בתוך זמן קצר פשטה דליקה במבצר-העיר ובאו והניסו את כל הגויים הללו כדי שיקחו חבל בהצלת המבצר, וכך נתפנה הבית, וגם מרן הבעש"ט הק' זי"ע ובני חבורתו הק' התפללו שם

.....

מובא ב'שבחי הבעש"ט' פ"א ישב מרן הבעש"ט הק' זי"ע וספר בשבחו של תלמידו רבנו הק' רבי נחמן זי"ע. ורבנו הק' רבי נחמן זי"ע שישב בריחוק מקום קצת לא שמע את דברי רבו הק' זי"ע, הרכין את אזנו לשמוע, ויהי לפלא בעיני העם שישבו שם. שאלו למרן הבעש"ט הק' זי"ע לפשר הדבר, והוא ענה להם: רבנו הק' רבי נחמן זי"ע ביקש מהשי"ת שיתן לו במתנה שלא ישמע כי אם מה שצריך לשמוע, וזה שאנו מדברים בשבחו אינו שומע כלל, אך כיון שרואה ששפתי נעות והוא אינו שומע את קולי, לכן הרכין את עצמו מקרוב לשמוע. והראיה לזה, היא, שכשאני מדבר בדברי תורה - הוא שומע אפילו מרחוק.

[סיפור זה מובא שם גם באופן אחר. שמרן הבעש"ט הק' זי"ע עשה זאת בתחילה בכוונה, בשביל שלא הוטב בעיניו מה שביקש רבנו הק' רבי נחמן זי"ע מהשי"ת שלא ישמע כי אם דבר הצריך לו, ואמר מרן הבעש"ט זי"ע, ממה נפשך - אם הוא ראוי לכך על פי מעשיו, הקב"ה לא יקפח שכרו, כמו שמצינו אצל אברהם אבינו ע"ה, שלאחר [קיום מצות] המילה ניתנו לו ברשותו כל חמשת האיברים [החושיים], ואחד מהם הוא חוש השמיעה (נדרים לב), ואם אינו ראוי על פי מעשיו - למה יעלה במעלות כששומע?]

.....

איתא בספר "מאמר מרדכי" מהרה"ק רבי מרדכי מקאזמיר זי"ע (בסוף הספר) וזל"ק: ובפרט היום שהוא ב' תמוז, ומרמז על זה. ב' פעמים תמוז בגימטריה כמנין השם הקדוש שקוצי"ת (ש'ועתנו ק'בל ו'שמע צ'עקתנו י'ודע ת'עלומות), שהיום ישמע ד' את שוועותינו ויקבל את תפילותינו וכו'. (גליון נחלתנו קרח תש"פ)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

סגולה בדוקה ומנוסה לזכות לזרע של קיימא

סיפר הרב רייזמן שליט"א בשיעורו (ב' תמוז תשע"ח). כתב לי הגה"ח רבי יהודה ברוגסדורפר שליט"א ר"מ בישיבת אור תורה בענגלאנד, שלפני שמונה שנים ליל ב' תמוז ישבו חבורת אברכים בביתו, אחד האברכים היה ד' שנים אחר החתונה ועדיין לא זכה לזש"ק, והציע לו ראש החבורה רבי יודל, היות שכתב המגיד מטריסק בהקדמת ספרו מגן אברהם 'וה' בך את אברהם בברכת והיה ברכה, ובכח זה הנני מברך את כל אשר יקח את הספר הזה, כי יתמשכו עליו חסדים רבים, ואלקי אברהם יהיה בעזרכם למלאות כל משאלותיכם, בבנים ובני בנים שתולים סביב לשולחנכם, למעלה ירום קרניכם'. וא"כ אולי כדאי שיקנה הספר הזה מגן אברהם, ויזכה לברכת המגיד מטריסק. וכך הוה, למחרת ב' תמוז קנה האברך את הספר, לאחר ט' חדשים נולדה לו בת. ולאחר שנה נולד לו בן זכר והיה הברית ביום ב' תמוז. ויהי לפלא. ולפני כמה שנים סיפר המעשה הזאת לעוד אברך מתלמידי הישיבה, שהיה ב' שנים לאחר החתונה, ביום ב' תמוז תשע"ד, גם הוא קנה הספר מגן אברהם, ביום א' תמוז תשע"ה נולד בן זכר למזל טוב. ואתמול מצא את האברך הזה, וזכה לעשות פאות לילד בהיותו בן ג' שנים. וגם אני יכול להוסיף לסיפור הזה, לאחר החתונה חיכיתי לזש"ק איזה זמן, וראיתי הקדמת המגן אברהם וקניתי הספר, ומיד נושעתי ב"ה.

• • • • •

סיפר הרה"ק רבי מרדכי מקאזמיר זי"ע, כי פעם אחת בא לפני אביו הקדוש מטריסק בחג הסוכות, כשהיה אביו הקדוש יושב לבדו בחדרו, ושמע כי מדבר אל עצמו, והבין שאינו רואה אותו, ויציב אחורי הכסא ושמע דבריו הקדושים מלהבות אש, בזה"ל: רבנו של עולם, מה אתה מבקש מבניך, האם לנצח תשכחם ח"ו, הלא אין בכוחם עוד לסבול עול הגלות והצרות והשעבוד שיש להם. ואם תאמר שאינם מקיימים התורה הקדושה כראוי, אדרבה, הם מקיימים יותר ממה שמחויבים, כי הדין הוא באשה תחת בעלה פטורה מכיבוד אב, דרשות אחרים, וישראל מסורים תחת רשות ועול גליות, ואף על פי כן אינם משגיחים על זה ומקיימים מצותיך ומכבדין אותך, וכי כן מדתך, הלא ידעת כי יש ביכולתנו לצאת ולריב עמך ולבטל גזירתך, כמאמרם ז"ל הקב"ה גוזר והצדיק מבטל,

רק אין אנו רוצים לעמוד נגדך כמאמר זה"ק וכי צדיקי עבדי קטגוריא עם קוב"ה, לזאת אתה נוהג כן, לכן אומר לך, אם לא תרחם על בניך ח"ו אבא עמך במשפט לפני פמליא של מעלה עכדה"ק.

ועל פי זה פירש בנו זי"ע: 'האזינו השמים ואדברה', דיבור הוא לשון קשה, כי הבעלי דעת וצדיקים הגדולים, שהם בבחינת השמים יכולים לדבר לפניו ית"ש דיבורים קשים' ותשמע הארץ אמרי פי' מרמז להמון עם שהם בבחינת ארץ, הם מוכרחים לדבר אמרים רכים ולהתחנן על נפשנו ממנו ית"ש, אמנם חטאתי אכן אתה ברחמיך הרבים עזור על דבר כבוד שמך, ואז השי"ת בודאי ירחם עליהם וישמע תפילתם."

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ג' תמוז (ה'תשנ"ד)

יומא דהילולא קדישא
של האדמו"ר מליובאוויטש
הרה"ק רבי מנחם מנדל זי"ע
בן הגה"ק רבי לוי יצחק זי"ע

סיפר הרה"ג ר' מנשה ישראל רייזמאן שליט"א (בתוך שיעורו כ"ג אדר א' תשע"ט), בשם הג"מ רבי לייבל גרונר ע"ה (המשמש בקודש אצל האדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל), שפעם אחת [בשנות תש"מ] הגיע מכתב אל הרבי מיהודי שלא הניח זש"ק והגיע לעת זקנה ומבקש להשאיר זכרון נצח על שמו בעולם, ושואל מה לעשות עם ממונו, אם לבנות בנין או משהו קבוע אחר. והשיב לו הרבי שבימים הללו יש מחסור גדול של מצות עבור יהודי רוסיה, שיקנה עם כל ממונו מצות לרוב וישלחם ליהודי רוסיה. האיש לא הבין את התשובה, שהרי שאל על בנין קבוע ואך נאמר לו לקנות מצות, קם ונסע אל הרבי, ונכנס ועמד בתור, וסיפר למשמש בקודש רבי לייבל, שזו היתה תשובת הרבי והוא מבקש להכנס להבין תשובתו. רבי לייבל קבע לו זמן והאיש נכנס אל הרבי ביחידות. ושאל אותו, הרי אני שאלתי איזה בנין לבנות, ואך כתב לי הרבי שאקנה מצות? בשמוע הרבי את שאלתו, החוויר והאדים כאחת, שינה צורה והסתכל בעיניו בפליאה, כמי שלא האמין למשמע

אוזניו היתכן שיהודי ישאל שאלה כזו... אנו בעיני בשר רואים איך שבונים בנין, שורה על גבי שורה, קומה על גבי קומה, והבנין עומד למאה או מאתיים שנה, יש מציאות קיימת. אך כל מה שיהודי מניח תפילין, אוכל מצה בפסח וכדו', נראה לנו כאילו אחר המצוה, חלפה מציאותה ואיננה, כאילו לא נבנה בנין מהמצה והמרור והחרוסת. לכן שאל האיש את הרבי, שהוא ביקש לבנות בנין קבוע, איך נאמר לו לקנות מצה. אך כשזוכים לעיני אמות, רואים שאכילת מצה של יהודי בפסח, אין לך בנין גדול מזה, וזה הבנין עומד לנצח נצחים. אמנם במדרשי חז"ל מצאנו שיש ענין של 'מצוה קבועה לדורות', אך הרבי מליובאוויטש הבין שלתת ליהודי מצה על פסח, זוהי גם 'מצוה קבועה לדורות', כי אם תבנה בית כנסת, ויוכלו להתפלל שם גם עוד חמשים שנה, הרי גם יהודי שאכל מצה, עוד חמשים שנה יולד נכד מיהודי שאכל מצה לפני חמשים שנה, גם זה נכלל ב'מצוה קבועה לדורות'. וכן אי' בירושלמי על מי שבנה בית מדרש, 'כמה נפשות שקעו בבית הזה', וכי לא היו שם לומדי תורה לפרנסם...

הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל היה אומר שאנו מאמינים באמונה שלימה שהמצה מאירה אור האמונה בלבנו, כמ"ש בזה"ק שהמצה היא מיכלא דמהימנותא. אך כשראינו איך שהרוסים הסובייטים הופכים עולמות שלא נאכל כזית מצה, ראינו שהם מכירים את האמת, שהקזית מצה משברת ומכנעת את הכפירה הסובייטית, הם הרגישו שכל אכילת מצה של יהודי, זה כמו פצצה גדולה נגד המלכות הרוסית, ואכן ידעו את האמת שהמצה היא מיכלא דמהימנותא.

• • • • •

חיזוק גדול ומוסר השכל אפשר ללמוד מדברי האדמו"ר מליובאוויטש (ע"פ ספר השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 005 ואילך) זי"ע. וכך אי' שם: לכאורה תמוה, איך נקרא שמה של הפרשה "קרח" - על שמו של רשע, הרי מקרא מלא דיבר הכתוב "שם רשעים ירקב" (משלי י, ז), ונאמר על זה בגמרא (יומא לח, ב) "דלא מסקינן בשמייהו", ואיך תיקרא פרשה שלימה בתורה על שמו של רשע? ויובן זה על פי מה שנתבאר במקום אחר (לקוטי שיחות ח"ח עמ' 781 ואילך) שמחלוקת קרח היתה מצד רצונו להיות כהן גדול, וכמו שכתוב ובקשתם גם כהונה" - "מבקשים

כהונה גדולה" (פרשתנו טז, י. רש"י שם, ו). ורצון זה - דבר טוב הוא, ועד שאמר משה רבינו "אף אני רוצה בכך" (רש"י שם). אלא שהנהגת קרח בנוגע לפועל לא היתה באופן הראוי. ועל פי זה יש לפרש הטעם לקריאת הפרשה בשם "קרח" - להראות שגם בקורח ה' ענין טוב ומועיל - הרצון להיות בדרגה נעלית של כהן גדול. ומכאן הוראה נפלאה בעבודת האדם: כאשר פוגשים יהודי שנראה בחיצוניות במעמד ומצב בלתי רצוי, עלול אדם לחשוב, מה לו וליהודי כמו קרח שמקומו ב"שאל" ר"ל? ועל זה באה ההוראה מפרשה זו, ש"פרשה זו יפה נדרשת" (ל' רש"י בתחילת פרשתנו), כלומר, יהודי זה - "פרשה זו" שפגש בו, אומר לו: "דרשני" - "דרוש ומצא את הנקודה הטובה והיפה שבי" - "יפה נדרשת", כי "אף על פי שחטא ישראל הוא" (סנהדרין מד, רע"א), ו"כל איש ישראל, מבלי התחשב עם מצבו הפרטי בשמירת וקיום המצוות, לבו תמים עם ה' ותורתו" (אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ נ"ע ח"ב עמ' פ).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

ד' תמוז (ה'תקס"ה)

יומא דהילולא קדישא

של בעל ה"הפלאה"

(ועוד ספרים ק')

הרה"ק רבי פינחס הלוי הורוויץ זיע"א

בן הגה"ק רבי צבי הירש זיע"א

לא בכדי זכו צדיקים אלו אביו ואמו להתברך בבנים ובנות אשר האירו תבל ומלואה בקדושתם וגאונותם, כשהמפורסמים שבהם המה הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג, ורבינו בעל ה'הפלאה', זי"ע. וכה התבטא הרה"ק משינאווא זי"ע: הרה"ק רבי צבי הירש מטשארטקוב היה קודש קדשים, והיה מתענה משבת לשבת עד שהיו לו שני בניו אלו. ומסופר שלמד בצוותא עם אליהו הנביא זכור לטוב 7 שנים נגלה ו 7 - שנים נסתר בנו הרבי ר' שמעלקא זי"ע נולד ב- 7 שנים שלמד נסתר ורבינו נולד ב- 7 שנים שלמד נגלה. לפני פטירתו אמר לצאצאיו שבכל עת צרה יבואו על קברו ויענה להם כמו בחייו.

• • • • •

גם על אותה צדיקה, אמנם מלכה ע"ה, מסופר נפלאות על צדקותה ומסירותה המופלאה על חינוך צאצאיה, עד כי בעודם קטנים המוטלים בעריסתם היתה מקפידה לכסות ראשם במצנפת וכובע, ענין שכידוע מסוגל ליראת שמים, ובעת שהלכה לביהכ"ס אף בר"ה ויוהכ"פ לקחה עמה את בניה הקטנים אשר עדיין בערסם בעגלה מחשש שמא לא תשגיח המשרתת שיהא ראשם מכוסה.

ומסופר שפעם התבטאה בדרך הלצה אודות התמדתם המופלאה של בניה אלו ואמרה: "יש לי שני בנים, אחד שאינו מברך ברכת המזון ואחד שאינו קורא קריאת שמע שעל המטה" ... בהתכוונה על אחד שמרבה להתענות ואינו אוכל פת, וממילא אינו צריך לברך ברכת המזון, ואחד שהיה הוגה בתורה במשך הלילות וממעט בשינה.

• • • • •

כתב הרה"ג מ' שמואל שי' אבד"ק שאטאווא שמעתי מאבי הרה"ג אבד"ק פראנפיל אשר שמע מאנשי אמת כי בהיות הגה"ק בעל ה'הפלאה' זי"ע רב בעיר לעכוויץ, היה שם בעיר הנ"ל גביר אלים שהי' לו עם אדם א' איזה עסק אצל הגה"ק בעל ה'הפלאה' זי"ע ודרש מהרב שיעשה לו איזה ענין שלא כד"ת, ויהי כאשר ראה כי הרב לא ישמע לו, הלשין עליו לפני הדוכס בעיר לעכוויץ. ובימים ההם הי' ביד הדוכס לעשות עם תושבי עירו כרצונו. ולזאת פקד הדוכס להעניש את הגה"ק בעל ה'הפלאה' זי"ע בעונש מלקות. ויהי כאשר כבר הונח הרב ה'הפלאה' זי"ע על הארץ כדי להלקותו, הוריד שתי דמעות מעיניו ואמר בזה"ל אוי כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו קומה עזרתה לנו.

וכאשו סיים הדיבורים הנ"ל ותיבש יד האיש אשר הפקיד הדוכס להלקות את הרב הנ"ל ולא היה יכול להזיז ידו ממקום למקום, וכאשר ראו בע"ב העיר כי כבר הונח הרב על הארץ כדי להלקותו אז הפילו כולם א"ע על הארץ ואמרו להאדון אנחנו מקבלים עלינו שתצוה להלקות אותנו ולא את הרב. ועי"ז נמנע הדבר מלהלקות את הרב. עכ"ז ברח הרב זי"ע אחר זה מעיר לעכוויץ לעיר יאמפלא וישב ג' רבע שנה עד שנתקבל לרב בעיר פפד"מ ומאז ועד היום לא פסקו משוגעים מגזעו של הגביר האלים הנ"ל.

• • • • •

כידוע, נתקברו שני האחים הקדושים, רבינו ואחיו הגדול הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג אל המגיד הק' ממעזריטש זי"ע, ובהיכלו נתעלו ונתקדשו בשבת אחים גם יחד עד רום המעלות, והרבו עשות בהפצת אור הגנוז בתורת החסידות. כשנשאל פעם רבינו ה'הפלאה', למה עליו לנסוע לרבי, ואם לשמוע בקול דברו לדעת את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה, הלא זאת יכול גם בביתו, בהגותו בספרי מוסר וכדומה, השיב לשואלו: "כשהיצר הרע מתבונן שאני לומד ספר מוסר, אזי במכוון מעביר מעיני את הדף הנחוץ עבורי, ואילו כשאני בא אל הרבי הוא מראה לי דוקא את הדף שאני צריך וזקוק לו".

• • • • •

נאמר דבר פלא בשם ה'הפלאה' זי"ע שהנה ברוב הספרים על התורה יש הרבה מאד על הפסוקים הראשונים של הפרשה, ובהמשך הפסוקים פותח והולך. ואמר ה'הפלאה' שהסיבה לכך היא כי הילדים הקטנים בתלמוד תורה שלומדים תורה לשמה וזה הבל פיהם של תשב"ר שאין בהם חטא, הם לומדים רק את תחילת הפרשה, וזה משפיע חידושי תורה לכל העולם, משא"כ המשך הפרשה שאין לומדים אותו הילדים הקטנים על כן יש פחות חידושי תורה.

• • • • •

זמן רב היה הגה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע רגיל בכל שבת לומר מאמר אחר מספר "פנים יפות" אחר השלחן בחדר הפנימי שלו לפני החסידים, והגה"ח ר' בן ציון אוסטרובער סיפר שפ"א בליל שב"ק אחר השלחן התחיל בעל החי' הרי"ם לשבח את רבנו מגודל צדקותו וגאונותו שהיה גאון גדול וקדוש ומקובל גדול מאז כמוהו, והאריך בשבחים ותהילות, אשר נשתוממו כל החסידים שעמדו אז, כי לא שמעו מעולם שבחים כאלו.

• • • • •

בנוסח ברכת המזון "וחיים ושלוה וכל טוב, ומכל טוב לעולם אל יחסרנו", הגה"ק בעל ה'הפלאה' זי"ע היה נוהג לפרש, שאנו מבקשים מהש"ת שיתן לנו בעולם הזה כל טוב, ואעפ"כ "מכל טוב" הצפוי לנו לעולם הבא, "אל יחסרנו" - לא יחסר לנו.

לזכר עולם יהיה צדיק

לז"נ הרה"ק רבי פינחס הלוי הורוויץ זיע"א

[בעל ה"הפלאה" ועוד ספרים ק']

בן הגה"ק רבי צבי הירש זיע"א

נלב"ע ביום ד' תמוז תרנ"א

הונצח ע"י נכדו

הר"ר ישראל הכהן טורובר הי"ו
בני ברק

זכות הצדיק יגן בעדם
אך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם
חיים של ברכה עושר וכבוד
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב

לזכר עולם יהיה צדיק

לז"נ הצדיקים נ"ע בעלי ההילולא זיע"א

הונצח ע"י

הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

זכות הצדיק יגן בעדם
אך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם
חיים של ברכה עושר וכבוד
ויזכו לראות נחת מכל יוצ"ח
ולכל הטוב

שבת שלום ומבורך!

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל, שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: smwhtwbh@gmail.com
או בטלפון - 054-844-3494 ובהשאת הודעה, לציין עבור גיליון שמועה טובה
וכן מי שנדבו לבו לקחת חלק בזיכוי הרבים דרך תרומות והנצחות האפשריות כדלהלן:
א. דרך הקישור [שמועה טובה](#)
ב. דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000, הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.
ג. שילחו את בקשתכם לכתובת המייל הנ"ל. ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם.
ד. חייגו לטלפון הנ"ל (וכן תוכלו להשאיר הודעה).